

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ŠEŠTADIENIS–SATURDAY – RUGSĖJO–SEPTEMBER 25, 2021 • Vol. CXII NR. 76

Kaina 2.00 dol.

PERIODICALS

LR prezidentas lankė Amerikos lietuvių sostinę

Lietuvos Respublikos prezidentas Gitanas Nausėda, tęsdamas vizitą JAV, buvo atvykęs į lietuvių sostinę vadinamą Čikagą. Kartu su pirmąja ponia Diana Nausėdiene, lydimi LR ambasadorės JAV Audros Plepytės, LR generalinės konsulės Čikagoje Sigridos Mulevičienės ir grupės patarėjų bei viešųjų ryšių specialistų, jis lankė mieste ir jo apylinkėse esančius lietuviškus centrus, susitiko su čia gyvenančiais tautiečiais.

Ketvirtadinį, rugsėjo 23 dieną, G. Nausėda lankėsi Balzeko lietuvių kultūros muziejuje, Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje, užsuko ir į „Draugo“ redakciją. Penktadienį Lietuvos vadovui buvo surengta ekskursija po Pasaulio lietuvių centrą, jos metu pristatytos čia įsikūrusios lietuvių organizacijos. Tiesiai iš PLC pirmoji Lietuvos pora su komanda išvyko į oro uostą ir išskrido į Lietuvą.

„Draugo“ žurnalistai stebėjo G. Nausėdos viešnagės Čikagoje metu vykusius susitikimus, o redakcijoje lankydamasis prezidentas davė interviu „Draugui“. Kitą savaitę pakviesime skaityti reportažą apie LR prezidento viešnagę bei spausdinsime jo mintis, išsakytas pokalbio „Drauge“ metu.

„Draugo“ inf.

Jono Kuprio nuotr.

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 09-24-2021

DRAUGAS
laikraštis lietuviams
leidžiamas nuo 1909 metų

UNESCO apsauga – Vytauto Didžiojo ir jo žmonos Onos atvaizdai

UNESCO nacionalinė komisija nusprendė į dokumentinio paveldo objektų programos „Pasaulio atmintis“ nacionalinį registrą įtraukti seniausią žinomą miniatiūrą, kurioje vaizduojamas Lietuvos didysis kunigaikštis Vytautas Didysis (1392/1401–1430) ir jo žmona Ona.

Apie tai išsamiau skaitykite – 8 psl.

„Visas mano pašaukimas yra stebuklas“

Vilniaus arkivyskupas metropolitas Gintaras Grušas rugsėjo 23 d. šventė jubiliejų – ganytojui sukako 60 metų. Gimęs Washingtono, JAV išeivių lietuvių šeimoje, baigęs tiksliuosius mokslus, dirbęs IBM kompanijoje, vėliau G. Grušas pajuto pašaukimą tapti kunigu. Ir dėl to šiandien nė kiek nesigaili.

– 2 psl.

GANYTOJO ŽODIS

Turėkite druskos... XXVI EILINIS SEKMADIENIS

† Mk 9, 38–43. 45. 47–50

³⁸ Jonas jam tarė: „Mokytojau, mes matėme vieną tokį, kuris nevaikščioja su mumis, bet tavo vardu išvarinėja demonus. Mes jam draudėme, nes jis nepanoro eiti su mumis“. ³⁹ Jėzus atsakė: „Nedrauskite jam! Nėra tokio, kuris mano vardu darytų stebuklus ir galėtų čia pat blogai apie mane kalbėti. ⁴⁰ Kas ne prieš mus, tas už mus! ⁴¹ Kas duos jums atsigerti taurę vandens dėl to, kad priklausote Mesijui, – iš tiesų sakau jums, – tas nepraras savo užmokesčio“.

⁴² „Kas papiktintų vieną iš šitų tikinčių mažutėlių, tam būtų daug geriau, jeigu jam užkabintų ant kaklo asilo sukamų girnų akmenį ir įmestų į jūrą. ⁴³ Jei tavoji ranka gundo tave nusidėti, – nusikirsk ją! Verčiau tau sužalotam jeiti į gyvenimą, negu su abiem rankom patekti į pragarą, į negęstančią ugnį“. ⁴⁵ (44) Ir jei tavoji koja veda tave į nuodėmę, – nusikirsk ją, nes geriau tau luošam įžengti į gyvenimą, negu su abiem kojom būti įmestam į pragarą. ⁴⁷ O jei tave gundo nusidėti tavoji akis, – išlupk ją, nes verčiau tau vienuiui jeiti į Dievo karalystę, negu su abiem akim būti įmestam į pragarą, ⁴⁸ kur jų kirmėnas nemiršta ir ugnis negęsta. ⁴⁹ Mat kiekvienas bus pasūdytas ugnimi. ⁵⁰ Druska – geras daiktas, bet jei druska nustotų sūrumo, kuo ją pasūdyti? Turėkite savyje druskos ir taikiai sugyvenkite tarp savęs“.

Šiandien kažkaip sunkiai pradėtu savo apmąstymus. Gal kad sirguliuoju. Gal kad praūžus Lietuvos Bendruomenės (LB) jubiliejaus renginiams vis dar susimąstau ir apie renginius, ir apie Bendruomenės egzistavimo reikšmę, ir apie tuos, kurie ak-

tyviai joje dirba, bei apie tuos, kurie jos veikloje net nenori dalyvauti. Labai įdomus sutapimas – Katalikų bažnyčia šį sekmadienį ragina maldoje prisiminti Adelę Dirsytę, o taip pat paminėti keliautojų ir vairuotojų bei Pasaulinę migrantų ir pabėgėlių dienas. Ar nepibūdina mus ir mūsų tautą? Palaimintoji Adelė atstovauja mūsų tautos dalį, kuri buvo išstremta į Gulagus ir, nepaisant aplinkybių žiaurumo, išlaidė savo taurumą ir tikėjimą, nepalūžo... Nepriklausomybė atvėrė plačiai mums pasaulio duris ir mes pagėmome keliauti po pasaulį. Viena populiariausių profesijų atvažiavusiųjų gyventi ir dirbti į JAV yra vairuotojo... O JAV susikūrusi Bendruomenė (kaip ir kitos Lietuvos Bendruomenės pasau-lyje) reikalinga mums – migrantams ir pabėgėliams. Dar XIX a. lietuviai mašškai pradėjo vykti į Ameriką ir čia kūrė savo gyvenimą. Pokario DP banga. Po nepriklausomybės atkūrimo užtelėjusi migracijos banga. Šiomis dienomis tas judėjimas yra daug menkesnis. Priežastys labai nevienodos. Bet faktas lieka faktas – visi čia gyvenantys lietuviai atvyko savo noru, be prievartos...

Kalbant apie tikėjimo išraiškas, tai akivaizdi mūsų dauguma yra katalikų tikėjimą išpažįstančiųjų. Bet nuo pat XIX a. lietuviai Amerikoje kūrė ir liuteroniškas parapijas. Mes turime tarp savęs ir Reformatų bažnyčios žmonių, ir baptistų, sekmininkų, net ir Tikėjimo Žodžio bendruomenės tikinčiųjų... Stebėdamas JAV LB pristatymą nemačiau nė vieno iš tų „mažutėlių“ nei

pristatytų, nei paminėtų, lyg jų iš viso nebūtų... O gal galvojama, kad jei ne katalikas, tai gal ir ne lietuvis?

Nenorėjau nieko nei sakyti, nei rašyti apie tai, bet šiam sekmadieniui skirtas Šventasis Raštas – tiek Skaičių knygos, tiek ir evangelijos tekstas – mums perduoda žinią apie susidariusias situacijas, kai Dievo Žodį skelbiančius žmones, nepriklausančius pagrindiniam tikinčiųjų būriui, bando sustabdyti uolūs to būrio prižiūrėtojai. Eldadas ir Medadas pranašavo Dvasios pagauti, nors ir nepriklausė išrinktųjų seniūnų grupei (pgl Sk 11, 25–29). O ir Jonas skundė Jėzui žmogų, nepriklausantį jų būriui, bet Jo vardu išvarinėjantį netyrąsias dvasias – mes bandėme jam drausti, bet jis mūsų neklausė! Jų reakcija buvo – uždrausk, sustabdyk, neleisk... Mozė nustebęs paklausė – kodėl reikia stabdyti Dvasios apsišėkimą. Jėzaus atsakymas buvo išsamesnis: *Nedrauskite jam! Nėra tokio, kuris mano vardu darytų stebuklus ir galėtų čia pat blogai apie mane kalbėti. Kas ne prieš mus, tas už mus! Kas duos jums atsigerti taurę vandens dėl to, kad priklausote Mesijui, – iš tiesų sakau jums, – tas nepraras savo užmokesčio* (Mk 9, 39–41).

Keliaujant toliau evangelijos tekstu mums atveriamas, sakyčiau, paradoksinė tema – Jėzus nebetęsia temos „kas ne prieš mus, tas už mus“, bet nukreipia klausytojų dėmesį sugrįžti prie savo pačių elgesio įvertinimo. Jūs, vadovai, nepapiktinkite tikėjimo mažųjų savo elgesiu! Jau geriau netekti galūnės, kuri ne taip „elgiasi“ nei pa-

siduoti nuodėmei. O, jei tai būtų įmanoma! Tikriausiai mes tada matytume nemažai luošų, bet šventų žmonių... Bėda ta, kad jei tavo „koja“ ar „ranka“, ar net „akis“ pasirenka nuodėmę, tai visas asmuo joje dalyvauja...

Iš kitos pusės, Jėzus čia perspėja mus visus – nežiūrėkite, ką kiti daro, nebaksnokite pirštais į kitus! Neškite atsakomybę už savo pačių veiksmus, nes nei vienas nesame be nuodėmės.

Visi mes esame nuodėmingi – ir religiniai, ir pasaulietiniai vadovai, ir eiliniai tikintieji bei bendruomenės nariai, nepaisant, kokiai religinei ar etninei bendruomenei mes priklausytume. Mes esame šio pasaulio, kurį sukūrė Dievas, gyventojai, likimo ir istorijos blaškomi iš vieno krašto į kitą. Mes stengiamės būti gerais piliečiais, tikėjimo bendruomenių nariais, pagarbiais savo kultūros puoselėtojais ir nešėjais. Kristus ragina: *Turėkite savyje druskos ir taikiai sugyvenkite tarp savęs* (Mk 9, 50).

„Visas mano pašaukimas yra stebuklas“

Atkelta iš 1 psl.

„Negaliu pasakyti, kad ir jaučiuosi kaip šešiasdešimtmetis. Jaučiuosi dvasiškai jaunas, ačiū Dievui, gana energingas – ir toliau einu keliu, kuriuo Dievas veda. Galvoju apie savo pašaukimą, atsiliepiamą jam. Tai – didysis nuotykis, kurį Dievas duoda. Ir kiekvieną kartą suteikia ką nors naujo. Gyvenimas tikrai nenuobodus. Dievas suteikia daugybę malonių einant gyvenimo keliu, už ką aš tik galiu būti dėkingas“, – sakė arkivyskupas.

Paklaustas, už kokias malones dėkojasi labiausiai, kas teikia didžiausią džiaugsmą, G. Grušas paaiškino:

„Iš esmės – visas pašaukimo kelias. Nutiko dalykų, kurių šiaip nebūna. Įstojęs į seminariją svarsčiau, ar būti

Gintaro Grušo vyskupystės šventimai.

Dainiaus Tunkūno nuotr.

benediktinu vienuoliu Californijos dykumoje, ar kunigu, tarnaujančiu lietuvių išeiviams. Ir po 2–3 studijų metų jau atsirandu nepriklausomoje Lietu-

voje. Pirma mano gauta užduotis – suorganizuoti Jono Pauliaus II vizitą. Na, tai nėra normalu. Ir visas mano kelias pilnas tokių įvykių, apie kuriuos

savo gyvenime net nebūčiau įsisvajojęs. To nesuplanuosi.

Dievas kartais ir prajuokina. Tuo pačiu gimtadieniu. Popiežius Pranciškus atvažiuoja į Lietuvą. Datą planuoja labiau Vatikanas negu mes. Ir popiežius atvyksta per mano gimtadienį. Gimimo dieną vyksta vyskupų pietūs su Pranciškumi...“

Ir 60-mečio proga arkivyskupas G. Grušas sulaukė ypatingos malonės. Savo gimtadienį jis sutiko Romoje, dalyvaudamas Europos vyskupų konferencijų pirmininkų suvažiavime. Ši organizacija šiemet švenčia savo penkiasdešimtmetį. Rugsėjo 23-iają atidarymo ceremonijoje G. Grušas koncelebravo Mišias su Šventuoju Tėvu. „To nesugalvos, nesuplanuosi – bet tokia šiais metais Dievo dovana man jubiliejaus proga“, – šypsosi jis.

Parengta pagal Bernardinai.lt

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Thursday

and Saturday

except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by

the Lithuanian Catholic Press Society,

4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL

and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase – \$340.00 • kartą per savaitę \$240.00

| Kanadą – metams \$390.00 (USD) • 1/2 metų \$210.00 (USD) • 3 mėn. \$110.00 (USD)

| Lietuvą paprastu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

Internetinė prenumerata – metams \$99.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

| Kanadą – metams \$150.00 (USD) • 1/2 metų \$120.00 (USD) • 3 mėn. \$75.00 (USD)

| Lietuvą – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, prenumeratos kvitų nesiuočiame. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien nuo 9:00 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien nuo 8:00 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

Administracija –

skelbimai@draugas.org, administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė,

audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Redaktorė –

Virginija Petrauskienė

Techninis redaktorius –

Jonas Kuprys

Korektorė –

Dalia Sokienė

El. svetainė –

Neringa Smilgytė

Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Autorių nuomonė nebūtinai sutampa su leidėjų ir redakcijos nuomone.

Įvairių kartų lietuviai net iš keturių valstijų suvažiavo paminėti „Lietuvos sodelio“ jubiliejus.

Phil Eichas ir Audronės Kižytės nuotraukos

Jubiliejinė „Lietuvos sodelio“ šventė

DANUTĖ BARTULIENĖ

Gamta dar žydėjo visais žiedais, buvo saulėta ir šilta, kai rugsėjo 12 dieną į „Friendship Botanic Gardens“ parką, esantį Michigan City, Indianoje susirinko svečiai. Suvažiavo daug lietuvių, tarp kurių buvo net kelių JAV gimusių kartų atstovų. Šioje nuostabioje vietoje, sukurtoje gamtos ir žmonių, vyko šventė – paminėjome „Lietuvos sodelio“ įkūrimo 80-tąsias metines.

Sveikino ir džiaugėsi nuveiktais darbais

Šventę, kuri pradėta planuoti prieš penkis mėnesius, surengė Lietuvos universitetų moterų asociacija (LUMA). Organizacinio komiteto pirmininkė – Rima Kašubaitė-Binder. Rengėjos bendradarbiavo ir su kitomis lietuviškomis organizacijomis. Šių visų organizacijų veiklos metus susumavome ir suskaičiavome, kad visi kartu galime švęsti 500 metų, atiduotų lietuvybei išsaugoti.

Į renginį sugužėjo apie du šimtus žmonių ne tik iš Illinojaus ir Indianos, bet ir iš Michigano, Wisconsin. Buvo paruošta scena, sustatyti stalai svečiams, o pardavėjų palapinės žibėjo kaip žvakelės, laukdamos atvažiuojančių pirkėjų.

Rima Kašubaitė-Binder susirinkusiems pristatė šventės vedėjus – Svajonę Kerelytę ir Joną Platakį. Šventė prasidėjo vėliavų įnešimu, buvo sugiedoti Lietuvos ir Amerikos himnai, vedami Agnės Giedraitytės

ir Vilijos Kerelytės. Vėliau Rima pasveikino atvykusius ir pakvietė Michigan, IN miesto merą Duane Parry. Svečių apjuosusi lietuviška tautine juosta, pa kvietė jį prie mikrofono pasveikinti šventės dalyvius. Buvo perskaityti Lietuvos gen. konsulės Čikagoje Sigridos Mulevičienės, LUMA pirmininkės Dalios Poškienės sveikinimai. LUMA Šiaurės Vakarų Amerikos padalinio vadovė ir šventės pirmininkė Rima Kašubaitė-Binder pristatė čia dalyvaujančių ir prie šventės prisidėjusių organizacijų atstovus. Žodį tarė Litanistikos tyrimo centro valdybos narė Regina Butkus. Čikagos Lietuvių moterų klubo prezidentė Erika Brooks papasakojo apie tai, kad prieš 60 metų buvo surengtas pirmasis Gintaro balius, kurio iniciatorė buvo garbės konsulė Juzė Daužvardienė.

Sveikinimo žodį tarė Audra Lintakienė, primindama, kad „Spindulio“ tautinių šokių ansamblis pažymėjo 45-erių savo gyvavimo metų jubiliejų. Skautų skilties „Sietuva“ vardu kalbėjo Vilija Kerelytė, taip pat žodį tarė organizacijos National Lithuanian American Hall of Fame įkūrėjas Jonas Platakis, Lietuvos Vyčių atstovas Robert Martin.

Sodelį prikėlė naujam gyvenimui

Pasibaigus sveikinimams, prasidėjo meninė programa. Susirinkusieji klausėsi Vilijos Kerelytės, Paul Strolios ir Agnės Giedraitytės atliekamų dainų. Šoko ansamblis „Spindulys“. Vaisinomės „Cavalier Inn“ ir „Milda's Corner Market“ valgiais, kas pa-

geidavo, galėjo pasimėgauti lietuvišku alučiu ir vynu.

Visi šventės dalyviai dar ilgai linksminosi ir šoko. Šventę užbaigė daina „Žemė Lietuvos“, kuri nuvilnijo toli – upės krantais ir medžių viršūnėmis, nes ją dainavo sustoję visi – ir svečiai, ir dalyviai.

„Friendship Botanic Gardens“ buvo įkurtas 1934 metų gegužės 28 dieną. 1941 metais spalio 12 dieną šiame parke vyko didelė šventė, skirta Lietuvai. Čia nedidelis žemės lopinėlis buvo paskirtas „Lietuvos sodeliui“. Lietuvos prezidentas Antanas Smetona jame pasodino pirmąją eglę. Vėliau buvo pasodintos dar dvi eglės, skirtos buvusių Lietuvos prezidentų Aleksandro Stulginskio ir Kazio Griniaus atminimui. Išlikę ir paminklai šiems trims nepriklausomos Lietuvos prezidentams. Gražiam „Friendship Botanic Gardens“ parke, „Lietuvos sodelyje“, vyko daug įvairiausių švenčių. Buvo laikas, kai sodeliu niekas nesirūpino, jis buvo apleistas ir visai užmirštas. Todėl mes, LUMA moterys, vadovaujamos pirmininkės Rimos Kašubaitės-Binder, nutarėme sodelį atkurti ir juo rūpintis. Mes visų keturių Lietuvos regionų tradicijas sujungėme į vieną sodelį. Tikimės, kad jis džiugina daugelį lankytojų. Tai mūsų pasididžiavimas, mes esame laimingos, tokiu būdu garsindamos Lietuvos vardą.

Geros nuotaikos netrūko ir šiems pardavėjams, prekiaujantiems „Lietuvos auksu“.

Meninę programą atliko ir linksmą šventinę nuotaiką sukurti padėjo „Spindulio“ šokėjai.

Rima Kašubaitė-Binder (v.) su Stanley ir Sigita Balzekais.

R. Binder apjuosia Michigan City burmistrą Duane Parry lietuviška tautine juosta. Kairėje – viena iš šventės rengėjų ir vedėjų Svajonė Kerelytė.

Dainuoja Agnė Giedraitytė.

TELKINIAI

Rochesterio lituanistinė mokykla pradėjo 17-tą rugsėjų

E. Gervicko mokyklos bendruomenė susirinko į mokslo metų pradžios šventę.

Mokyklos archyvo nuotrauka

Meilė Lietuvai diegiama nuo mažų dienų.

REGINA JUODEIKIENĖ

Rugsėjo 18 d. E. Gervicko lituanistinė mokykla, Rochester, NY jau septynioliktą kartą atvėrė duris ir pradėjo naujus mokslo metus. Šiais metais ją lankys 16 vaikų ir 10 suaugusių klasės studentų.

Atidarymo šventę pradėjo šios mokyklos direktorė Aušra L. Clifford. Ši energinga ir pasišventusi pedagogė mokyklai vadovauja jau šešiolika metų. Ji pasveikino susirinkusius vaikus, tėvelius ir Rochester LB narius.

LR garbės konsulas NY valstijoje, Rimas Česonis taip pat tarė žodį, padėkodamas moksleivius toliau mokytis ir džiaugtis „mažąja Lietuva čia, Rochester, NY“.

Prie sveikinimų prisidėjo ir Rochester LB valdybos pirmininkė Skirmantė J. Philippone, linkėdama moksleiviams augti šauniais lietuviais ir visada garsinti Lietuvą visame pasaulyje.

Šventė vyko Lurdo Mergelės (Our Lady of Lourds) bažnyčios kieme, nes mokykla nuomoja parapijos patalpas. Oras buvo puikus ir visų nuotaika gera.

Esame laimingi, kad turime galimybę vėl susirinkti šiai iškilmingai mokslo metų pradžios šventei. Visada džiaugiamės naujai atėjusiais mokiniais, kuriuos auginame lietuviška dvasia, mokome juos pamilti Lietuvą ir didžiuotis ja.

Šiais metais mokyklą papildė naujas moksleivis Aras Antanas Juodeikis. Sveikiname Arą ir jo tėvelius.

Darbsčios ir kūrybingos mūsų mokyklos mokytojos visada pasiruošusios gražiai bendrystei su vaikais. Negailėdamos savo laiko ir šypsenų nuoširdžiai jiems dalija savo žinias, rengia šventinius scenarijus, džiaugiasi vaikų pasiekimais.

Labai vertiname tėvelių vaidmenį ir pasišventimą, kurie savaitgaliais atveždami vaikus į mokyklą, padeda jiems neatitrūkti nuo lietuviškų šaknų. Juk nepaprastai svarbu palaikyti savo vaiką šiame Lietuvos istorijos, kultūros ir tradicijų pažinimo kelyje.

Nuoširdžiai tikiu, kad šeimos ir mokytojų pasėtas lietuviybės grūdas vaikų sielose augs, stiprės ir duos vaisių.

Štai jau ir dabar galime tą pamatyti. Aušros L.

Clifford sūnus Liam šiais metais pradėjo studijas University at Buffalo ir savo bendrabučio kambarį papuošė didžiule lietuviška vėliava. Jis didžiuojasi ir senelio dovanotu Vyčio pakabuku, kurį laiko sėkmės ženklu.

Nuoširdžiai tikiu, kad mes dar daug rugsėjų vėl ir vėl atidarysime lietuviškos mokyklos duris, džiaugdamiesi ir su meile apkabinsime kiekvieną atėjusį.

Su juo dalinsimės tradicijomis, papročiais, žiniomis. Mokysime kalbos, šokių ir dainų, mokysime tų vertybių, kurios niekada niekur nedings.

Regina Juodeikienė – E. Gervicko lituanistinės mokyklos mokytoja.

Mokytojos ir toliau augins vaikuose lietuviybės grūdą.

Mokytoja Nida Lelis su savo auklėtiniais.

Lemonte – vasariška rudens mugė

Pasaulio lietuvių centro kieme rugsėjo 19 dieną, sekmadienį, nuaidėjo Rudens mugė. Jos dalyviai ir prekyautojai juokavo, kad dėl vasariško oro renginį buvo galima drąsiai pavadinti vasaros mugė. Tą sekmadienį saulė taip stipriai kaitino, kad prekyviai džiaugėsi, galėdami nuo karštų spindulių pasislėpti savo pavėsinėse. Kas neturėjo pavėsinių, slėpėsi po medžiais, pirkto šaltus gaivinančius gėrimus.

Opirkti buvo ne tik šaltų gėrimų ir „Grand Dukes“ virėjų pagaminto maisto išalkusiems. Prekyautojai išdėliojo savo prekes – gintaro ir kitokių papuošalų, lino gaminių, mezginių, medžio dirbinių, knygų, įvairių natūralių produktų, skirtų grožiui ir sveikatai.

Susirinkusius linksmino gyva muzika – akordeonu grojo Zenonas Gailius. Pievelėje skambėjo ne tik lietuvių kalba – ir tarp prekyautojų, ir tarp pirkėjų buvo kitų etninių bendruomenių atstovų – lenkų, slovėnų, vokiečių. Lemonto ir aplinkinių miestelių smulkieji verslininkai „surado“ PLC rengiamas mugės ir mieliai jose lankosi.

„Draugo“ inf.

Iš k.: Aldona Riškus, Gary Frantz, Jurgis Riškus, Jack Cieslak, Vilija Rasutis, Nijolė Gierštikas ir Kathy Cieslak. Audronės Kižytės nuotrauka

Išgirdę smagias muzikantų melodijas, į aikštelę ėmė rinktis šokėjai.

Viena iš daugelio smagių šventės akimirų, paskatinusi šypsotis ir džiaugtis.

Clevelando Lietuvių klubui – jau 75-eri

VIKTORAS STANKUS

Šių metų rugpjūčio 21 dieną, šeštadienį, Clevelando Lietuvių klubo nariai gausiai susirinkome jaukioje sodyboje į metinį pikniką. Saulėtą popietę visiems šio susibūrimo dalyviams buvo gera vėl pasidžiaugti gyvu bendravimu, kurį buvo sustabdžiusi COVID-19 pandemija.

Susirinkusiems buvo gera pasidžiaugti gyvu bendravimu, pasivaišinti gardžiais lietuviškais patiekalais. Clevelando Lietuvių klubo nuotraukos

Šventę žaviai ir linksmai atidarė Clevelando Lietuvių klubo pirmininkė Rūta Degutienė, pasveikinusi visus, kad pagaliau sulaukėme dienos, kai galime džiaugtis būdami kartu. Jos žodžius palydėjo entuziastingi susirinkusiųjų šūksniai „valio“.

Šventėje – net ir ukrainietiškas alus

Ilgametis Clevelando miesto Tarybos narys, lietuvių draugas, kuris visada rėmė Lietuvą, kovojusią už nepriklausomybę ir jos kelią į NATO, Michael Polensek, nuoširdžiai pasveikino susirinkusius ir palinkėjo, kad Lietuvių klubas gyvuotų dar 75-erius metus. Iš Portlando, OR atvykęs ŠALFASS pirmininkas Laurynas Misevičius pristatė visiems įdomių lietuviškų prekių ir papasakojo naujų žinių.

Pikniko dalyvius viliojo ant stalų išdėlioti gardūs

lietuviški patiekalai, visokie skanėstai ir lietuviškas alus. Buvo gera proga paragauti ir ukrainietiško alaus, skirto Ukrainos nepriklausomybės 30-mečio sukakties progai (Ukrainos Nepriklausomybė paskelbta – 1991 m. rugpjūtį). Clevelando LB pirmininkas Algis Gudėnas kartu su valdybos nariais ir LR garbės konsule Ingrida Bublione dalyvavo tą pačią dieną surengtame ukrainiečių šventiniame parade.

Pikniko metu vyko loterija. Klubo nariai varžėsi ir geriausio naminio lietuviško krupniko konkurse. Jį laimėjo Christine Titas, nurungusi visus šiose varžybose dalyvavusius vyrus. Legenda pasakoja, kad krupniką XVI amžiaus pabaigoje sukūrė Nesvyžiaus benediktinai.

Tarp muzikantų – ir „Colorado Vabalas“

Visi labai norėjo kuo greičiau išgirsti šiai progai Clevelando lietuvių radijo programos vedėjo Eugenijaus (Augio) Dicevičiaus suburtos muzikinės grupės atliekamos lietuviškos muzikos. Buvo trumpai paminėta, kad Clevelando lietuvių radijo programa „Tėvynės garsai“ buvo įkurta 1950 m. Jos iniciatoriai ir vedėjai – poetas Balys Auginas ir visuomenininkas Jaunutis Nasvytis. Vėliau programą vedė Juozas Stempužis, ją perdavęs savo žmonai Aldonai Stempužienei. Jaunoji karta laidai suteikė naują pavadinimą – „Šiaurinis krantas“, ją dabar veda Eugenijus Dicevičius, jos direktorius – Marius Juodišius. 71-erius metus veikiančios lietuviškos radijo valandėlės metu galima klausytis žinių, įdomių pokalbių, lietuviškos muzikos.

Taigi, šventei susibūrė muzikantai – E. Dicevičius, puikus gitaristas ir dainininkas, iš Denver, Colorado – „Colorado Vabalas“ Romas Zebleckas –

taip pat patyręs gitaristas ir vokalistas, gabus akordeonistas Vytautas Zorska ir būgnininkas Hansen. Kai E. Dicevičius susirinkusiems pristatė „Colorado Vabalą“, kažkuris iš šventės dalyvų tyliai užtraukė: „Suplėšysim į gabalus/ Tuos kolorado vabalus/ Ir bulvės vėl žydės...“. Romas, išpūtęs krūtinę, griežtai pažvelgė į tą pusę ir daina nutilo. Eugenijus greitai paaikšino, kad daina apie Kolorado vabalus (aut. Vytautas Kernagis – red.) buvo sukurta sovietmečiu. Jis paaikšino, kad ši daina buvo nukreipta prieš sovietus, nes kolorado (isp. *colorado* – raudona), arba raudonieji, sovietiniai vabalai mūsų tėvynėje buvo nepageidaujami. Todėl ir buvo dainuojama, kad kai tų vabalų laisvoje Lietuvoje neliks, „bulvės vėl žydės“.

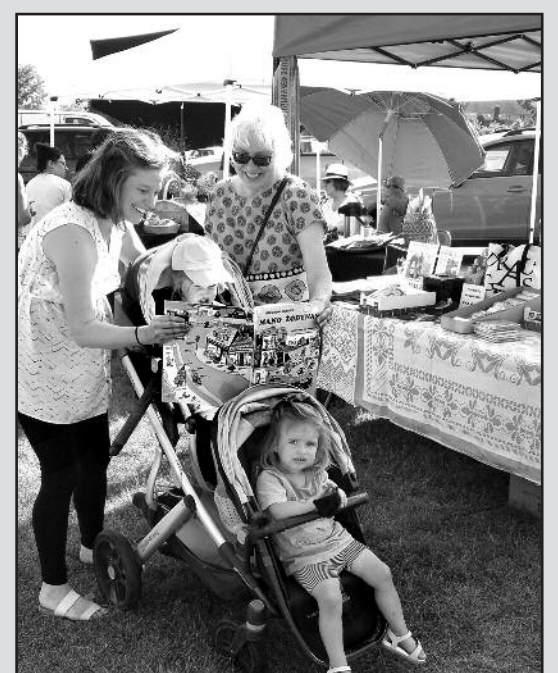
Šventėje grojusi muzikantų grupė klausytojus pradžiugino įvairia muzika: ir jautriai atliktomis liaudies dainomis, ir trankiu roku, ir smagiomis polkomis, emociingais tango, svajingais valsais, viliojančiais visus pašokti. Muzika skambėjo iki vakaro, ir jos klausėsi visi. Nesvarbu, ar esame iš Colorado, Oregono, North Carolinos, Floridos, Columbus ar Clevelando – mus jungia tai, apie ką skelbė žemaitiškas užrašas ant Mariaus Judišiaus marškinėlių: „Esame veina krauje“ – Esame vieno kraujo.

Dimitrijus Borovojus demonstruoja Ivetai Hinman, kaip veikia vibracinės masažo vantos.

„Nykštukas – kiekvieniems namams“. Jūratė Dubauskienė su savo kūriniais.

Vija Degesytė skaito knygelę „Mano žodynas“ savo mažajai sesutei Adrijai. Jai padeda mama Kristina ir Daine Quinn.

IŠ ATEITININKŲ GYVENIMO

Redaktorė Vida Kuprytė • El. paštas: draugasateitis@gmail.com

Ilgai laukta šventė – jau ne už kalnų

Pamažu baigiasi pandemijos sukurti sustabarėjimo ir neveiklos metai. Pradedame burtis, bet dar lyg trūksta padaršinimo, paspirties, įskeltos kibirkšties. Š. Amerikos ateitininkai kviečia visus į dvasios ir krikščioniškos veiklos atsinaujinimo šventę, pavadintą „Užkurkime židinį“, 2021 m. lapkričio 26–28 d. Pasaulio lietuvių centre, Lemont. Šio didelio susibūrimo tikslas ne vien paminėti 111-ąsias ateitininkijos įkūrimo metines bei 75-erių metų ateitininkiškos veiklos išėivijoje sukaktį, bet apšildyti sustingusius organizacijos sąnarius, apsvarstyti nūdienos išskeltus uždavinius ir su dideliu užsidegimu ryžtis naujiems užmojams.

REGISTRUOKITĖS DABAR!

Savaitgalis nenuvils paskaitų ir užsiėmimų įvairove. Tarp paskaitininkų numatyta amb. Gintė Damuštė, kuri kalbės tema „Užsienio lietuvių uždaviniai Lietuvai 30 metų po nepriklausomybės atkūrimo“. Iš Lietuvos yra pakviestas Ateitininkų federacijos pirmininkas Vytis Turonis. Kalbės kun. Lukas Laniauskas SJ ir studentė Daina Polikaitytė. Jų temos bus paskelbtos vėliau.

Didelio susidomėjimo turėtų sulaukti JAV gerai

žinoma katalikų apžvalgininkė Gloria Purvis. Ji kalbės angliškai tema „Racism, abortion and other challenges to human dignity that Catholics are called to resist“. Programoje numatyti ir keli simpoziumai – Andrius Kazlauskas moderuos pokalbį tema „Blogo blogis“, o vyresnieji sendraugiai, pasidalindami prisiminimais, paminės ateitininkiškos veiklos išėivijoje 75-metį. Jaunimui yra rengiama atskira programa.

Vakarai suteiks dvasinio ir kultūrinio peno. Penktadienio vakarą vyks Taizė pamaldos, o po to – meno parodos „Ateikite kurti“ atidarymas. Šeštadienį – literatūros ir muzikos pasirodymai, po kurių vyks šiltas pabendravimas su šokiais ir linksmavakariu. Kas dieną numatytos šv. Mišios. Baigiamąsias Mišias sekmadienį, lapkričio 28 d., atnašaus Vilniaus arkivyskupas Gintaras Grušas.

Šventėje laukiami dalyviai iš visos Š. Amerikos. Norintys apsistoti viešbutyje yra raginami užsisaityti vietas Chicago Marriott Southwest Burr Ridge, IL iki spalio 31 d.

Programa dar planuojama, temos derinamos, simpoziumų dalyviai dar kalbinami ir pandemija dar žaidžia savo žaidimus. Todėl kviečiame dažniai pasižiūrėti į šventės tinklalapį: svente110.com. Ten rasite vėliausias žinias.

Šveskime ateitininkijos šventę kartu!

Vida Kuprytė

Ateikite kurti kvietimas menininkams

Šiaurės Amerikos ateitininkai, minėdami Ateitininkų metus, nuo lapkričio 26 d. iki gruodžio 5 d. „Sielos“ galerijoje Lemonte, Pasaulio lietuvių centre, ruošia meno parodą „Ateikite kurti“. Kviečiame dalyvauti ir jus!

Parodos pavadinimas paimtas iš a. a. kun. Arvydo Žygo kvietimo „Ateikite“. Tekstą rasite tinklalapyje svente110.com. Kviečiame perskaityti jo žodžius, išsirinkti frazę ar mintį, kuri jus labiausiai įkvepia, ir pagal ją kurti kūrinius, skirtus pristatyti šioje parodoje.

Informacija dalyviams:

- Gali dalyvauti profesionalai ir mėgėjai menininkai, išėivijos lietuviai, ateitininkai ir jiems prijauciantys nuo 14 m. iki 100+ amžiaus.
- Kiekvienas autorius pristato 1–3 darbus savo pasirinkta technika.

• Prašome autorių parašyti keletą sakinių apie savo darbą ir paaiškinti, kaip tai siejasi su pasirinkta fraze.

• Ant kabinamų darbų nugarėlės privalo būti tvirta viela pakabinti paveikslą.

• Visi darbai privalo turėti aiškiai užrašytą autoriaus vardą, pavardę, darbo pavadinimą, techniką, kūrinio dydį.

• Parodos atidarymas vyks lapkričio 26 d. vakare.

Darbus reikia pristatyti į „Sielos“ galeriją nuo lapkričio 1 d. iki lapkričio 19 d. Menininkai prašomi užsiregistruoti iki spalio 10 d. tinklalapyje svente110.com.

Jeigu turite klausimų, kviečiame rašyti julija.antanaviciene@gmail.com.

Julija Antanavičienė
parodos kuratorė

Giedrininkės Šiluvos atlaiduose

2021 m. rugsėjo 12 d. Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje Čikagos Marquette Parke vyko Šiluvos atlaidų baigiamosios šv. Mišios, kurios prasidėjo iškilminga vėliavų procesija. Jau daugelį metų eisenoje ištikimai dalyvauja Ateitininkų korporacija „Giedra“. Šiemet, giedrininkų dalyvavimą suorganizavo Rima Birutienė.

Šv. Mišias atnašavo Lietuvos Vyskupų Konferencijos delegatas užsienio lietuvių katalikų sielovadai prelatas prel. Edmundas Putrimas, parapijos klebonas Jaunius Kelpšas ir kun. Gediminas Keršys.

Nuotraukoje prie Korp! Giedros vėliavos stovi Rima Birutienė ir Gražina Bičiūnaitė-Santoski, giedrininkė jau 56 metus. Už jų – Dievo tarnaitės s. Marijos Kaupaitės portretas. Juozo Polikaičio nuo-

Užkurkime Židinį

Šiaurės Amerikos Ateitininkų Šventė
2021 lapkričio 26 – 28
Lemont, IL

ateitis.org

Šventės informacija ir registracija:
svente110.com

ATEIKITE kurti

Ateikite visi, kas tik norite.
Ateikite tikintis ir netikintis, atradę ir ieškantys.
Ateikite nusivyle, pilni skausmo.
Ateikite niekada skausmo nematę.
Ateikite kadaisė persekioji, pažeminti už tikėjimą.
Ateikite kadaisė persekioję ir pažeminę kitus.
Bet ateikite dirbti, mokytis, mąstyti.
Ateikite kurti, o ne grauti.
Ateikite tarnauti, o ne valdyti.
Ateikite gauti, bet mokykitės duoti.
Ateikite klausyti, bet mokykitės klausyti.
Ateikite kalbėti, bet mokykitės išklausyti.
Ateikite pasidomėti, bet mokykitės pagosti.
Ateikite ieškodami supratimo, bet mokykitės suprasti.
Ateikite tam, kad jums labai reikia šios bendruomenės, ir būkite čia, kai kitiems jūsų reikia.
Ateikite, nes čia gera, bet padarykite, kad būtų dar geriau.
Ateikite visi.
Ateikite iš visur, kur buvote.
Studijuokime, diskutuokime, mąstykime,
toluolinkines, melskimes, tarpaukime, mirkime sau ir dalinkimės šiais Dievo dovanotais laimėjimais, kurie atėję iš mūsų darbo, kad tauta galėtų prisikelti.
Bet visų visku ateikite ne dėl savo, ne dėl kito žmogaus, bet ateikite dėl Kristaus.
Tai yra vienintelė prasmė.
Tai yra sunkiausias supratimas, sunkiausiai pasiekiamas, bet vienintelis kelias.

PROF. DR. ARVYDAS ŽYGAS

Rengėjai – Šiaurės Amerikos ateitininkų taryba
saat@ateitis.org
www.ateitis.org

METINIS ŠIAURĖS AMERIKOS ATEITININKŲ SUSIRINKIMAS

Visi kviečiami dalyvauti

Metinis Š. Amerikos ateitininkų (Lithuanian Catholic Federation Ateitis, Inc.) susirinkimas vyks 2021 m. spalio 24 d., sekmadienį, 1 val. p. p. (Čikagos laiku). Dėl COVID-19 pavojaus suvažiavimas vyks virtualiai. Darbotvarkėje numatyta metinės veiklos ir finansų ataskaitos, tarybos narių ir kontrolės komisijos rinkimai. Suvažiavime turi teisę dalyvauti ir balsuoti Moksleivių, Studentų ir Sendraugių sąjungų nariai.

Užsiregistruoti metiniam susirinkimui reikia įvesti šią nuorodą – <https://forms.gle/hkHqjtR9UzKjdYt88>. Rasite metinio susirinkimo nuorodą ir ateitininkų tinklalapyje www.ateitis.org.

DAILININKAS JUBILIEJŲ PAŽYMĖJO PARODOMIS

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Beveik tris rugsėjo savaites Lietuvoje vieši iš Čikagos atvykęs gydytojas ir žinomas menininkas Audrius Plioplys. Per tą laiką savo protėvių krašte menininkas surengė nemažai parodų, susitikimų, o Marijampolėje rugsėjo 14-ąją atšventė ir savo 70-ąjį gimtadienį.

Menininkas išpildė pažadą sugrįžti

Dr. A. Plioplys – Kanadoje, Toronte gimęs ir dabar Čikagoje gyvenantis, savo mediciniais išradimais ir kūryba garsėjantis lietuvių kilmės neurologas bei menininkas. Jau daugiau kaip 40 metų jis derina dvi veiklos sritis – meną ir mediciną. Pastaraisiais metais A. Plioplys medicinos praktika jau nebežsiima, bet neurologija yra palikusi gilų pėdsaką jo gyvenime ir kūryboje.

Per kelis kūrybos dešimtmečius dailininkas yra išbandęs įvairiausias skirtingas technikas, o savo meno darbams kurti naudoja instaliacijas, tapybą, fotografiją, encefalogramas, tekstinius elementus, šviesos diodus.

Plioplių giminės šaknys – Plioplių kaime, Kazlų Rūdos savivaldybėje, netoli Antanavo, kur gimė jo tėvas. Pernai rudenį Lietuvoje lankęsis dailininkas aplankė tas vietas, susitiko su vietos žmonėmis. Tada ir Marijampolės „Saulėračio“ galerijoje buvo surengta jo darbų paroda. Išvykdamas menininkas pažadėjo, kad sugrįš šiais metais su parodomis ir būtent Marijampolėje paminės savo jubiliejų.

Daug savo kūrinių menininkas yra padovanojis Lietuvai, jų yra ir Marijampolės kultūros centre. A. Plioplys nemažai bendravo ir su šviesos atminties dailininke, Marijampolės garbės piliete dailininke Magdalena Birute Stankūniene.

O. Surdokienė įdėjo daug darbo ir pastangų, kad A. Plioplio apsilankymas protėvių žemėje būtų sėkmingas.

Už savo mokslinius atradimus menininkas yra ne kartą apdovanotas. Daug metų medicinoje jis gilinosi į autizmo ir epilepsijos susirgimus, taip pat išsamiau tyrinėjo Alzheimerio ligą. Vienas svarbiausių šio neurobiologo išradimų – iki šiol visame pasaulyje naudojamos liemenės, kurios padeda cerebriniu paralyžiumi sergantiems vaikams išvengti plaučių uždegimo.

Prisiminė draugystę su Algimantu Keziu

Vos atskridęs į Lietuvą A. Plioplys skubėjo į Marijampolę – čia jis susitiko su savivaldybės vicemeru Artūru Visockiu, kuriam papasakojo apie savo giminės šaknis, taip pat pristatė kūrybą. Vicemerams su-

A. Plioplys pristato „Sibilių“ ciklą Paežerių dvare.

Autoriaus nuotraukos

laukė ir netikėtos dovanos – jo žmonai dailininkas padovanojo savo paties sukurtą šilkinę skarelę su jo kūrybos raštais. Vakarop jis apsilankė prie Varnupių piliakalnio netoli Marijampolės – čia bus kuriama instaliacija „Atminties raštai“, skirta archeologės Marijos Gimbutienės, kurios 100-osios gimimo metinės šiemet minimos atminimui. Prie piliakalnio jau atvežta beveik šimtas akmenų, jų bus dar gerokai daugiau, o ant akmenų bus išpiešti raštai, čia bus galima susirinkti, stebėti renginius, bendrauti ar pailsėti.

Jau kitą dieną menininkas aplankė Kybartus ir čia įkurtoje fotografo, žinomo JAV kultūros veikėjo Algimanto Kezio vardo galerijoje surengė parodą „Atminties ieškojimai“. A. Pliopliui buvo itin svarbu, kad paroda čia būtų pristatyta.

„Mano gyvenime Algimantas Kezys reiškė labai daug. Mes susipažinome skautų stovyklose, užmezgė bičiulystę, aš klausdavau jo patarimų apie meną. Jis fotografavo pirmuosius mano darbus, 1975 m. Jaunimo centre suorganizavo mano pirmąją meno parodą, išleido nedidelį katalogą. Mūsų ryšiai niekada nenutrūko, vieną iš savo darbų esu sukūręs jam“, – pasakojo A. Plioplys.

Parodos – Kaune, Vilniuje ir Sūduvos krašte

Vilkaviškio rajone esančiuose Paežerių dvaro rūmuose A. Plioplys pristatė kitą savo darbų parodą „Sibilės“. Renginys sulaukė didelio susidomėjimo. Parodos atidaryme dalyvavęs autorius pasakojo, kad šią paveikslų seriją, vaizduojančią senovės graikų ir romėnų mitologijoje minimas moteris, dievo Apolono apdovanotas pranašystės dovana, sukūrė apsilankęs Metropolitan Museum of Art, įkvėptas išpūdingų Michelangelo darbų.

Taip neuromokslininko darbų kolekcijoje atsirado Sibilės, kertančios laiko ir erdvės horizontus ir tamsiai mėlyname, naktinio dangaus fone besidalinančios savo pranašystėmis. Šie vaizdiniai papildyti neuronų fragmentais ir Sibilių citatų graikų kalba įrašais.

Kitas sustojimas – Kaune, Prezidento Valdo Adamkaus bibliotekoje-muziejuje, kur menininkas pristatė parodą „Sibiro sielos“. Darbų ciklo „Sibiro sielos“ pirmoji dalis buvo sukurta 2011 metais. Tai keturi darbai, kurių centre – Sibiro tremtinių nuotraukos, o menininkas suteikia joms šiuolaikinius meninius akcentus, žaidžia šriftais ir spalvomis, laisvai interpretuoja.

2011 m. dailininkas inicijavo Balzeko lietuvių kultūros muziejaus projektą „Hope and Spirit“ („Nepalaužta dvasia“), skirtą 70 metų Stalino represijų sukakčiai atminti. Paties dailininko sukurtas šviesos skulptūrų ciklas „Sibiro sielos“ tapo bendros ekspozicijos dalimi, muziejuje buvo eksponuoti ir keturi „Sibiro sielų“ ciklo kompiuterinės grafikos darbai. Balzeko lietuvių kultūros muziejus išrinko A. Plioplių Metų žmogumi. 2019 m. menininkas vėl sugrįžo prie tremties temos, sukūrė „Sibiro sielų“ ciklo antrąją dalį. Ne viename interviu autorius kalba apie tai, kad per savo darbus jis stengiasi supažindinti pasaulį su tragišku Lietuvos istorijos laikotarpiu, kuris yra menkai pažįstamas amerikiečiams.

Ypatingas susitikimas įvyko nedideliame Virbalio miestelyje, kur kultūros namų salėje jis skaitė pranešimą „Mažvydas. Gedkantas. Plioplių giminės istorija“, o po to čia esančios liuteronų bažnyčios antrajame aukšte buvo surengta naujausių menininko šilko darbų – parodos „Šilko NeuroMenas“ pristatymas ir 14 šilko skarų demonstravimas. Iš Virbalio šie darbai ir skaros iškeliavo ir buvo rodomi Vilniuje, Lietuvos medicinos bibliotekos meno galerijoje.

„Tas susitikimas Virbalyje, į kurį susirinko tiek daug žmonių, kuriam buvo taip ruošasi ir kuris praėjo taip nuostabiai, ko gero, yra pats išimtiniausias iš visos šios mano viešnagės. Būtent Virbalyje dar 1561 m. prasidėjo Plioplių giminės šaknys. Ir pati paroda čia buvo išpūdingiausia, ir tos bažnyčios erdvės tiesiog neįtikėtina puikios. Jaučiausi prisilietęs prie savo šaknų ir buvau užvaldytas emocijų“, – pasakojo „Draugo“ korespondentui menininkas.

Nukelta į 15 psl.

Apsilankęs Varnupiuose, A. Plioplys domėjosi būsimos instaliacijos ruošimo darbais.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA

JAV karinis buvimas – regiono saugumo garantas

Vilnius (Mano vyriausybė) – Ministrė Pirmininkė Ingrida Šimonytė susitiko su JAV sausumos pajėgų vadovietės Europoje ir Afrikoje vadu generolu Christofer G. Cavol. Susitikime aptarti regiono ir globalūs saugumo iššūkiai, Lietuvos ir JAV bendradarbiavimas gynybos ir karinėje srityje, atgrasymo priemonių įgyvendinimas. Lietuvos premjerė padėkojo už JAV karių buvimą Lietuvoje.

„JAV yra ir išliks svarbiausia mūsų sąjungininkė. Visų pirma kaip NATO ir tas pačias vertybes ginanti sąjungininkė. Šiuolaikiniame iššūkių ir grėsmių pilname pasaulyje labai svarbus sąjungininkų bendradarbiavimas“, – sakė I. Šimonytė.

Lietuvos premjerė padėkojo už JAV karių nuolatinį rotacinį dislokavimą Lietuvoje.

„JAV karių buvimas Lietuvoje, treniravimasis su mūsų kariais ir su NATO priešakinių pajėgų bataliono kovinės grupės kariais yra geriausia atgrasymo priemonė ir saugumo garantas visam regionui“, – sakė Ministrė Pirmininkė.

Premjerė pabrėžė JAV paramos svarbą ir naudą Lietuvos pajėgumų vystymui. Su JAV parama, kuri ateina ne tik per įvairius fondus, bet ir pratybų, karininkų mainų metu, gerinamas Lietuvos karių pasirengimas, sąveiką su JAV pajėgomis, stiprinamas regiono pajėgumas atgrasyti.

Lietuvos Ministrė Pirmininkė pabrėžė, kad Lietuva tęs savo įsipareigojimus sąjungininkams ir įneš savo indėlį į transatlantinės bendruomenės saugumo užtikrinimą.

Lietuva skiria 2 proc. BVP gynybos išlaidoms, o iki 2030 m. numatyta skirti 2,5 proc.

Auga ekonominis bendradarbiavimas su JAV

Vilnius (LRV.lt) – Ministrė Pirmininkė Ingrida Šimonytė susitikime su Lietuvos ir Amerikos verslo tarybos įmonių vadovais aptarė galimybes, kaip stiprinti ekonominius ir verslo ryšius tarp Lietuvos ir Jungtinių Amerikos Valstijų (JAV). Lietuvos premjerė pabrėžė, kad ekonominis bendradarbiavimas su JAV yra Lietuvos prioritetas.

„Didėjančios JAV investicijos Lietuvoje ir augantis prekyba tarp mūsų šalių netgi ir pandemija pažymėtais metais yra rimtas pasitikėjimo Lietuva signalas užsienio investuotojams, esamiems ir potencialiems verslo partneriams. Tai rodo Lietuvos patrauklumą globaliam verslui“, – sakė I. Šimonytė.

Susitikimo metu Lietuvos premjerė pakvietė Lietuvoje įsisteigusias JAV įmones plėsti savo verslą.

Premjerė pabrėžė, kad Vyriausybė ir toliau sieks kurti palankias sąlygas inovatyvių sektorių plėtrai Lietuvoje, taip pat pritraukti investuotojus, turinčius didelį pajėgumą plėtoti pasaulinius verslo paslaugų centrus.

Susitikime dalyvavusios JAV įmonės atstovauja gynybos, informacinių technologijų, kibernetinio saugumo, biotechnologijų ir farmacijos, žmogiškųjų išteklių vadybos sektoriams ir jau vykdo arba planuoja veiklą Lietuvoje.

Susitikime dalyvavusios JAV įmonės atstovauja gynybos, informacinių technologijų, kibernetinio saugumo, biotechnologijų ir farmacijos, žmogiškųjų išteklių vadybos sektoriams ir jau vykdo arba planuoja veiklą Lietuvoje. Lietuvos ir Amerikos verslo tarybos įmonių delegacijoje yra įmonių „Thermo Fisher Scientific“, „Pfizer“, „Eli Lilly“, „Lockheed Martin“, „Oshkosh Defense“, „Palo Alto Networks“, „Strategic Staffing Solutions“, „Raytheon Technologies“, „MSD (Merck)“, „S2 Global“, „Northrop Grumman“ vadovai ir atstovai.

Lietuva pagerino savo įvaizdį

Vilnius (ELTA) – Lietuva per penkerius metus alkoholio suvartojimą sumažino net 17 procentų, tačiau suvartojamo alkoholio kiekis vis dar 2 litrais viršija bendrą Europos vidurkį. Tai pažymėta Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento bei Pasaulio sveikatos organizacijos atstovybės Lietuvoje atstovų pristatytoje naujausioje alkoholio suvartojimo statistikoje.

„Galime pasidžiaugti gerais rezultatais. Lietuva jau kelerius metus įvairiame kontekste skambėjo kaip šalis, kuri pasižymi labai geriančiais, daug geriančiais žmonėmis. PSO atliko pastarųjų kelerių metų išsamią analizę, pasaulio šalių ir mūsų ekspertai, panagrinėję tuos skaičius, statistinius duomenis, nustatė, kad Lietuva pateko į penketuką šalių, kurios praktiškai per penkerius metus sumažino alkoholio vartojimą net 17 procentų“, – sakė NTAKD direktorius Renaldas Čiužas.

Vis dėlto R. Čiužas pabrėžė, kad mūsų šaliai dar yra kur tobulėti, nes suvartojamo alkoholio kiekis vis dar 2 litrais viršija bendrą Europos vidurkį.

Pasak departamento direktoriaus, tokie teigiami suvartojimo rezultatai teigiamai atsiliepia daugelyje sričių.

„Ką reiškia mažėjantis alkoholio vartojimas mums Lietuvoje, tai pirmiausia mažėjanti našta mokesčių mokėtojams, apkrova ligoninėms ir gydymo įstaigoms“, – sakė R. Čiužas.

Lietuvoje mažėja alkoholio vartojimas, tačiau didėja vis dar nėra ko, nes auga svaiginamasis narkotikais. „Facebook“ nuotr.

Vytauto Didžiojo ir jo žmonos Onos atvaizdus saugos UNESCO

Miniatiūrą, vaizduojančią Lietuvos didįjį kunigaikštį Vytautą Didįjį ir jo žmoną Oną Vytautienę, UNESCO komisija Lietuvoje pripažino nacionalinės reikšmės dokumentu ir įtraukė į Lietuvos nacionalinį registrą „Pasaulio atmintis“.

Spalio 8 d., minint Lietuvos narystės UNESCO 30-ies metų sukaktį, Vilniaus universiteto Mažojoje auloje per iškilmingą ceremoniją Nacionaliniam muziejui Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmams bus įteiktas liudijimas, patvirtinantis UNESCO nacionalinės komisijos sprendimą įtraukti seniausią žinomą miniatiūrą, kurioje vaizduojamas Lietuvos didysis kunigaikštis Vytautas Didysis (1392/1401–1430) su žmona Ona, į dokumentinio paveldo objektų programos „Pasaulio atmintis“ nacionalinį registrą.

Miniatiūra, vaizduojanti Lietuvos valdovus, sukurta XV a. pabaigoje – XVI a. pradžioje ir yra rankraštinės to meto knygos dalis.

Į Lietuvos nacionalinį registrą „Pasaulio atmintis“ įtrauktas Vytauto Didžiojo ir Onos Vytautienės imaginacinis (išvaizduojamas) atvaizdas yra unikalus paveldo objektas dėl ypatingai retų išlikusių šių ankstyvųjų Lietuvos valdovų portretinių atvaizdų.

UNESCO programos apsauga skirta vienam ankstyviausių Vytauto Didžiojo ir jo žmonos Onos atvaizdų.

Valdovų rūmų nuotr.

Seniausias atvaizdas, siejamas su Vytautu Didžiuoju, yra šio valdovo majestotiniame antspaude, kuris naudotas 1407–1430 metais. Kiti žinomi Vytauto Didžiojo portretai sukurti jau po valdovo mirties.

Vėlyvosios Gotikos ir ankstyvojo Renesanso epochų sandūros miniatiūroje greta Vytauto Didžiojo atvaizdo lotynų kalba užrašyta „Wittoldus magnus / Littwaniae & Russiae / Dux.“ („Vytautas Didysis / Lietuvos ir Rusijos / kunigaikštis“).

Tyrinėtojų vertinimu, valdovo atvaizdas artimas Vytauto Didžiojo išvaizdos aprašymams, žinomiems iš Jano Dlugošo, Motiejaus Strijkovskio ir Alberto Kojelavičiaus darbų.

Šis piešinys atitinka menotyrininkės dr. Giedrės Mickūnaitės pateiktą apibendrintą žodinį Vytauto Didžiojo portretą: „Mažo ūgio, lieknas, dešinioji ranka žymiai ilgesnė už kairiąją, moteriškų veido bruožų, bebarzdis“.

Lietuvos didysis kunigaikštis Vytautas pavaizduotas kartu su pirmąja žmona Ona, Eišiškių kunigaikščio Sudimanto dukterimi, kuriai miniatiūros autorius priskyrė aukštesnę kilmę ir įvardijo Lenkijos Karalystės paveldėtoja. Greta didžiosios kunigaikštienės Onos atvaizdo yra įrašas lotynų kalba „Anna Heres / regni Polonia a / Venceslao patre relicta“ („Ona, paveldėtoja / Lenkijos karalystės ir / tėvo Venceslavo [Vaclavo] palikta“).

Įrašas rodo, kad miniatiūra buvo sukurta ne Vokiečių ordino aplinkoje, kurioje Lietuvos didžioji kunigaikštienė Ona buvo gerai žinoma, bet kažkurioje kitoje Šventosios Romos imperijos valstybių.

Tapusi Lietuvos didžiąja kunigaikštienė, Ona aktyviai domėjosi politiniu gyvenimu, formavo savo dvarą ir propagavo krikščioniškos šalies valdovės statusą: demonstruodama savo krikščionišką orientaciją, ji lankydavo palaimintąsias vietas, dėjo pastangas, kad Trakuose būtų įsteigtas moterų vienuolynas ir kt. Vokiečių ordino išdininko išlaidų knygoje minima, kad 1400 m. Ona, lydima Vytauto Didžiojo brolio, Lietuvos didžiojo kunigaikščio Žygimanto Kęstutaičio (1432–1440) ir 400 raitininkų palydos, lankėsi Brandenburge, Aldenburge ir Marienverderyje. Visur, kur sustodavo, būdavo rengiami iškilmingi priėmimai, teikiamos brangios dovanos.

Miniatiūra, vaizduojanti Lietuvos didžiąją kunigaikštienę Oną, taip pat yra seniausias žinomas Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovės atvaizdas.

Vėlyvosios Gotikos ir ankstyvojo Renesanso epochų sandūros piešinyje Lietuvos valdovai pavaizduoti visu ūgiu ir kartu, lyg šokantys. Jie dėvi XV a. – XVI a. pradžios Vakarų Europai būdingus rūbus.

Paleografinę šaltinio analizę atlikusios dr. Rūtos Čapaitės vertinimu, miniatiūros dailininkas Lietuvos valdovų portretus galbūt perpiešė iš ankstesnio, XV a. vidurio ar antrosios to šimtmečio pusės, piešinio, ką liudija XV a. būdinga karūnos forma ir valdovės šukuosena (kaktoje nuskusti plaukai).

Valdovų rūmų muziejus šią miniatiūrą kartu su dar devyniomis akvarelėmis, vaizduojančiomis Europos valdovus, įsigijo 2014 m. iš aukcionų namų „Dominic Winter“ (Jungtinė Karalystė). Anksčiau šis dešimties miniatiūrų rinkinys buvo parduotas „Christie’s“ aukcione New Yorke.

Miniatiūra, vaizduojanti Lietuvos didįjį kunigaikštį Vytautą Didįjį ir jo žmoną Oną Vytautienę – tai jau antroji Nacionaliniame muziejuje Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmuose saugoma vertybė, įtraukta į UNESCO programos „Pasaulio atmintis“ Lietuvos nacionalinį registrą.

PASAULIS

Parengė Vitalius Zaikauskas

ES ragina siekti „stipresnio pasitikėjimo“ su JAV

Jungtinės Tautos (BNS) – Europos Sąjungos diplomatijos vadovas Josep Borrell paragino siekti didesnio tarpusavio pasitikėjimo su Jungtinėmis Valstijomis, susitikęs su amerikiečių valstybės sekretoriumi Antony Blinken po to, kai tarp Washingtono ir Paryžiaus išsiplieskė ginčas.

„Galime sukurti stipresnį tarpusavio pasitikėjimą“, – sakė J. Borrell A. Blinken po JAV prezidento Joe Bideno ir jo kolegos iš Prancūzijos Emmanuel Macron pokalbio telefonu.

J. Biden praėjusią savaitę paskelbė apie naują Australijos, JAV ir Jungtinės Karalystės gynybos aljansą (AUKUS) ir ketinimus Australijai perduoti JAV branduolinių povandeninių laivų technologijas.

Be povandeninių laivų laivyno, AUKUS suvienys jėgas ir dėl kibernetinių, dirbtinio intelekto (DI), ypač taikomojo DI, kvantinės technologijų, tam tikrų povandeninių pajėgumų.

Dėl šio pakto Canberra atšaukė milžinišką sutartį dėl prancūziškų povandeninių laivų pirkimo.

Prancūzija savo ruožtu atšaukė konsultacijoms savo ambasadorius Washingtono ir Canberroje. Vėliau pranešta, kad E. Macron nurodė ambasadoriui grįžti į Jungtines Valstijas.

E. Macron ir J. Biden taip pat sutarė pradėti „išsamias konsultacijas“, kad atkurtų pasitikėjimą, bei spalio gale susitikti Europoje.

JAV ir Rusijos generolai susitiko Helsinkyje

Washingtonas (ELTA) – JAV ir Rusijos karinių štabų vadovai rugsėjo 22 dieną pirmą kartą per 20 mėnesių susitiko Helsinkyje, Washingtonui tikintis paramos toliau tęsti ekstremistų sekimą Afganistane.

Jungtinio štabo viršininkas generolas Mark Milley pirmą kartą nuo 2019 metų gruodžio susitiko su Rusijos generalinio štabo viršininku generolu Valerijumi Gerasimovu.

Susitikimas įvyko Pentagonui ieškant vietų prie Afganistano sienos, iš kurių būtų galima stebėti džihadistų grupuotes „Al-Qaeda“ ir „Islamo valstybę“ po JAV pasitraukimo iš šalies praėjus 20-iai metų. Susirūpinusi dėl abiejų grupuočių atgimimo JAV kariuomenė pareiškė, kad „už horizonto“ išlaikys gebėjimą joms smogti, jei kils grėsmė. Tačiau tai būtų lengviau, jei Pentagonas galėtų veikti iš vienos ar kelių į šiaurę nuo Afganistano esančių šalių, kuriose tūkstantmečio pradžioje turėjo kariuomenę neturi galimybės patekti į jokiais Centrinės Azijos šalis tokioms operacijoms vykdyti, o Rusija, laikanti jas savo įtakos zona, ten turi bazių.

Kitas klausimas, kuris galėjo būti aptariamas M. Milley ir V. Gerasimovo derybose, yra Ukraina, kuriai Washingtonas tiekė ginklus ir atsargas kovoje su Rusijos remiamais separatistais.

Šią savaitę Ukraina pradėjo bendras karines pratybas su JAV ir kitomis NATO šalimis, nes įtampa su Rusija išlieka didelė dėl ilgai rusenančio konflikto šalies rytuose. Balandį Rusija prie Ukrainos sienų sutelkė apie 100 tūkst. karių ir sukėlė būgštavimus, kad konfliktas dar labiau išsipliesks. Vėliau Maskva paskelbė šias pajėgas atitraukusi.

JAV patvirtino „Pfizer“ vakciną revakcinacijai

Washingtonas (ELTA) – Jungtinės Valstijos leido naudoti „Pfizer“ vakciną nuo COVID-19 vyresnių nei 65 metų asmenų, suaugusiųjų, turinčių didelę sunkios ligos riziką, ir žmonių, patiriančių didelį viruso poveikį darbe, revakcinacijai.

Tai reiškia, kad didelė dalis gyventojų – dešimtys milijonų amerikiečių – dabar turi teisę gauti trečiąją vakcinos dozę, praėjus šešiemis mėnesiams po antrosios.

„Pfizer“ stiprinamąją dozę nuo COVID-19 šiuo metu svarsto atskira Ligų kontrolės ir prevencijos centro (CDC) suburta ekspertų grupė, kuri gali rekomenduoti konkrečiau apibrėžti jų gavėjus.

Itin baisi bausmė indui

Delis (ELTA) – Bandytu išprievartauti kaltinamas indas buvo paleistas už užstatą su sąlyga, kad šešis mėnesius skalbs ir lygins visų savo kaimo moterų drabužius.

20 metų Lalan Kumar turės nusipirkti skalbimo miltečių ir kitų reikmenų, kad galėtų šešis mėnesius nemo kamai skalbti maždaug 2 000 moterų drabužius Madžhoro kaime Bihar valstijoje, sakoma teismo nutartyje.

L. Kumar, kuris pragyvenimui užsidirba skalbdamas drabužius, buvo suimtas balandžio mėnesį dėl kaltinimų pasikėsinimu išžaginti.

„Visos kaimo moterys džiaugiasi teismo sprendimu“, – sakė kaimo tarybos vadovė Nasima Khatoon.

„Tai istorinis įvykis. Jis padidins pagarbą moterims ir padės apsaugoti jų orumą“, – pridūrė N. Khatoon.

Nusikaltėlis už bausmę visą pusmetį kankinsis skalbdamas moterų drabužius. pixahive.com nuotr.

Mirtys ir išsekimas nuo persidirbimo skatina pokyčius

Japonijos Vyriausybė pristatė metines ekonominės politikos gaires, kuriose įmonėms rekomenduojama leisti savo darbuotojams dirbti keturias dienas per savaitę vietoje įprastų penkių.

Sunkiai dirbantys Japonijos tarnautojai – ir vis dažniau tarnautojos – turėtų būti skatinami mažiau laiko praleisti biure – tokiu būdu Vyriausybė siekia pagerinti šalies gyventojų darbinės veiklos ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą.

Neseniai pristatytose metinėse ekonominės politikos gairėse įmonėms rekomenduojama leisti savo darbuotojams dirbti keturias dienas per savaitę vietoje įprastų penkių.

Politiniai lyderiai siekia įtikinti įmonių vadovybę, kad lankstus darbo grafikas, nuotolinis darbas, vis glaudesnis darbuotojų tarpusavio ryšys ir daugybė kitų pokyčių gali būti naudingi net ir pasibaigus sveikatos apsaugos krizei.

Pliusai

Savo kampanijos metmenyse vyriausybė teigia, kad įvedus keturių dienų darbo savaitę, įmonėms būtų lengviau išlaikyti pajėgius ir patyrusius darbuotojus, kuriems priešingu atveju gali tekti išeiti iš darbo, jei iškiltų poreikis rūpintis vaikais ar pagyvenusiais šeimos nariais.

Vyriausybės teigimu, keturių dienų darbo savaitę taip pat paskatintų daugiau žmonių įgyti papildomą išsilavinimą ar net imtis papildomo darbo.

Svarbiausia – valdžia tikisi, kad papildomas kassavaitinis laisvadienis paskatintų žmones leisti laiką mieste ir išleisti daugiau pinigų, tokiu būdu prisidedant prie spartesnio ekonomikos augimo.

Taip pat tikimasi, kad jaunimas turės daugiau laiko bendrauti, susituokti ir susilaukti vaikų, o tai padės spręsti vis gilėjančias demografines mažėjančio gimstamumo ir senstančios populiacijos problemas.

Pastarojo meto Japonijos vyriausybės ieško įvairių būdų, kaip paskatinti šalies ekonomikos augimą, tačiau fiskalinės politikos galimybės, panašu, yra išsemtos, o priemonės, kurias centrinis bankas galėtų taikyti, labai ribotos.

Martin Schulz, „Fujitsu Ltd.“ pasaulinės rinkos žvalgybos skyriaus vyriausiasis politikos ekonomisto manymu, tai reiškia, kad praktiškai vienintelis būdas pakeisti situaciją yra milijonų japonų gyvenimo būdo ir darbo stiliaus reforma.

„Pandemijos metu įmonės perėjo prie naujų veiklos būdų ir pastebi laipsnišką produktyvumo augimą, – sakė M. Schulz. – Jos leidžia savo darbuotojams dirbti iš namų ar nuotoliniu būdu iš kitų vietų, taip pat klientų biurų, kas daugeliui gali būti kur kas patogiau ir padėti padidinti produktyvumą.“

Biuro erdvės mažinimas

M. Schulz pabrėžė, kad „Fujitsu“ pasinaudojo proga ir net 50 proc. sumažino Tokijo centre esančio biuro patalpas, mat daugelis darbuotojų ir toliau ketina dirbti iš namų.

„Ateityje keletas mano skyriaus darbuotojų dirbs biure, tačiau retai kada susirinksime visi vienu metu, o likusi biuro erdvė kaip tik ir bus skirta tokiems susirinkimams, kurių neįmanoma suorganizuoti nuotoliniu būdu“, – sakė jis.

Visgi vyriausybės planas turi trūkumų, nes dėl vangiai į darbo rinką išliejančio jaunimo Japonija jau dabar jaučia darbo jėgos trūkumą.

Taip pat nerimaujama, ar įmonių vadovybė bus pasirengusi atsakyti tam tikro požiūrio į verslą, kuris puikiai pasiteisino kelioms Japonijos korporacijų kartoms, net jei bus pateikta aiškių įrodymų, kad tradiciniai metodai tampa vis mažiau veiksmingi.

Darbuotojams trumpesnės darbo savaitės idėja atrodo patraukli, tačiau jie jaudinasi dėl galimo darbo užmokesčio mažėjimo ir kaltinimų atsidavimo įmonei stoka.

Viena didžiausių dirbančio jaunimo problemų pastaruosiu metu yra nepapildomi viršvalandžiai, vadinami „tarnybos viršvalandžiais“.

„Mirtis nuo persidirbimo“

Japonijos žiniasklaidoje nuolat pasirodo istorijų apie sunkiai nuo persidirbimo susirgusius jaunos žmones arba savižudybes, kurių pagrindinė priežastis – nepakeliamas stresas darbe. „Karoshi“, arba mirčių nuo persidirbimo tyrimų metu dažnai nustatoma, kad darbuotojai nepakėlė krūvio, mėnesius dirbdami 100 ir daugiau valandų viršvalandžių.

M. Schulz nuomone, svarbiausias dalykas yra produktyvumo didinimas. „Per pastaruosius metus paaiškėjo, kad darbuotojui visai nereikia fiziškai būti biure penkias dienas per savaitę ir iki vėlaus vakaro, kad jis išliktų produktyvus“, – sakė jis.

„Šiuo metu didžiausią nerimą kelia tai, kad kai kurios įmonės greičiausiai vėl grįš prie senų įpročių ir reikalaus, kad visi darbuotojai kiekvieną dieną eitų į biurą, – pridūrė ekonomistas. – Šios klaidos nepadarusios bendrovės gali tikėtis abiem pusėms palankių rezultatų.“

LRT.lt

Literatūrologė dr. Žydronė Kolevinskienė: nuo šeimos relikvijos iki akademinų išeivijos kultūros tyrimų

Dr. Žydronė Kolevinskienė – lietuvių vidurinėsios kartos literatūros mokslininkė, subrendusi ir susiformavusi jau nepriklausomoje Lietuvoje. Dėl mokslinių interesų literatūrologės keliai vedė ir tebeveda į Jungtines Amerikos Valstijas. Apie jaunatvišką idealizmą, Mokytojus, akademinę veiklą ir pasikeitusį pasaulį **Ž. Kolevinskienę** kalbino žurnalistas **Ramūnas Čičelis**.

Kai galvoju apie jūsų ankstyvosios jaunystės laikus, į galvą ateina ypatingi Lietuvos įvykiai: Roko maršas, Baltijos kelias... Kokia tai buvo idealizmo ir patriotizmo mokykla?

Mokyklą baigiau lūžio metais, kai vieną politinę, socialinę, ekonominę ir kultūrinę sanklodą keitė kita. Tad išties tai buvo nepaprastas laikas. Manau, kad tai lėmė, jog pasirinkau lituanistines studijas. Skaityti tai, ko tiek metų nežinojai, atrasti dar neatrastus literatūrinius pasaulius, dirbti Lietuvai – šie ir panašūs vidiniai imperatyvai buvo svarbūs tuo metu svarbūs daugeliui, pradedančių eiti humanitariniu keliu. Turbūt, kad tai buvo pati tikriausia, natūraliausia idealizmo mokykla, nors tuo metu apie tai, būdami vidurinės mokyklos moksleiviai, nemąstėme. Beje, prieš kelias dienas varčiau savo mokyklinių metų literatūros vadovėlius ir chrestomatijas (turiu išsaugojusi). Taip, išeivijos autorių ten nerasime, bet Vytauto Mačernio poezija („Vizijos“, „Sonetai“) ir anksčiau išleistus lietuvių literatūros vadovėlius jau buvo įtraukta.

Jūsų akademiniai mokytojai: Albertas Zalatorius, Petras Bražėnas, Vanda Juknaitė, Vytautas Martinkus ir kiti anuometinio Vilniaus pedagoginio universiteto profesoriai. Kaip apibūdintumėte jų įtaką savo asmenybei ir mokslinei veiklai?

Šių žmonių įtaka man, mano formavimuisi ir, matyt, tam kas esu dabar, ką veikiu, yra esminė, sakyčiau, pamatinė. Baigiant ketvirtą bakalauro studijų kursą ir ruošiantis stoti į literatūrologijos magistrantūrą, tuometis Lituanistikos fakulteto dekanas Petras Bražėnas pakvietė dirbti referente Lietuvių literatūros katedroje. Katedrai vadovavo Albertas Zalatorius. Būtent šį Profesorių vadinu pirmuoju savo akademinu Mokytoju. Jis ketvirtame kurse paskatino mane pirmajai publikacijai – „7 meno dienos“ buvo išspausdinta mano recenzija apie Onės Baliukonės poezijos rinkinį „Bokštai“. Jis, būdamas Pasaulio lituanistų bendrijos (PLB) pirmininku ir idėjinu lyderiu, pakvietė jungtis į šios bendrijos veiklą. Tai buvo pirmoji ir pati ryškiausia, išimtiniausia pažintis su lietuvių išeivijos kultūrinu, literatūriniu elitu. Į 1999 metais Vilniaus pedagoginiame universitete surengtą PLB suvažiavimą susirinko tokios asmenybės kaip Violeta Kelertienė, Ilona Gražytė-Maziliauskienė, Kęstutis Keblys, Rimvydas Šilbajoris, Algis Mickūnas, Aleksandra Kašubienė ir daugelis kitų. Man atrodė, kad esu kažkokiame „kosmose“ – taip intensyviai atsivėrė ne

žinotas, nepažintas pasaulis... Vanda Juknaitė – mano magistro darbo vadovė, nukreipusi mane moterų kuriamos literatūros link, skatinusi mąstyti kritiškai, nuolat abejoti, kelti klausimus ir ieškoti atsakymų, autentiškai mokiusi tekstų atvėrimo paslapčių. Vytautas Martinkus – ypatingos erudicijos, tolerancijos, vidinio subtilumo žmogus, ugdes estetinį skonį, literatūros ir dailės pagavas.

Vienas svarbiausiųjų jūsų mokslinių interesų yra lietuvių išeivijos literatūra. Kas prie jos vedė ir kokie jos aspektai dabar jums atrodo patys svarbiausi?

Išeivija pradėjo vertis Lietuvai ir Lietuvos skaitytojams po 1990-ųjų. Tuo metu buvau lietuvių filologijos studentė. Į atnaujinamas studijų programas buvo įtraukti ir išeivijos autoriai. O pasirinkti būtent išeivijos moterų literatūrą mokslinių tyrimų objektu paskatino mano disertacijos vadovė profesorė Viktorija Daujotytė. To pradžia – asmeninio rašytojos Nelės Mazalaitės archyvo, esančio tuometiniame Vilniaus pedagoginio universiteto Lituanistikos fakultete, tvarkymas. Šį asmeninį Nelės Mazalaitės archyvą Vilniaus pedagoginis universitetas gavo jau po rašytojos mirties, profesorių Violetos Kelertienės ir Alberto Zalatoriaus dėka. Archyve esančiame siuntos registracijos kvite buvo pažymėta, kad siuntinį iš Brooklyno Albertui Zalatoriumi išsiuntė Salomėja Narkeliūnaitė – žurnalistė, su kuria Nelė Mazalaitė artimai bendravo. Siuntinio registravimo data – 1996 metų liepos 22 dieną. Vilniaus pedagoginis universitetas jį gavo 1996 metų rugpjūčio 2 dieną. Atsiųstą archyvą sudarė dvi didelės dėžės (svoris – daugiau nei 90 kg). Archyvas perimtas iš išeivijos prozininko Jurgio Jankaus, kuris kartu su Salomėja Narkeliūnaite porą metų jį tvarkė.

Ir tik prieš kelerius metus sužinojau ir kitas priežastis, greičiausiai instinktyviai mane vedusias išeivijos tyrinėjimų link. Prieš penketą metų į mano rankas pateko sagė – Mamos dovana, jos palikimas. Tarpdalykinės daikto teorijos tyrinėtojų teigimu, tai – šeimos objektas. Nedidelė ir, greičiausiai, nebrangi. Sagė, kaip pasakojo mama ir krikštamotė, buvo piršta New Yorke XX amžiaus pradžioje (apie 1910-uosius metus), kai ten laivu atplaukė mano proseneliai. Rankų darbo sagė, piršta nedidelėje lietuvių namudininkų krautuvėlėje kažkur New Yorko

Dr. Žydronė Kolevinskienė jau daug metų tyrinėja lietuvių išeivijos literatūrą.

Asmeninio archyvo nuotr.

priemiesčiuose. Ten buvo šio daikto pradžia. Vėliau sagė kelerius metus keliavo kažkur prie Pensilvanijos anglių šachtų, vilnų verpimo ir karšimo fabrikų Bostone, Naujojoje Anglijoje. Ji saugiai gulėjo „bakso“ (box) dugne, užrišta drobiniaime maišelyje. O 1915 metais, jau prasidėjus Pirmajam pasauliniam karui, sagė grįžo į nedidelį Ricielių vienkiamį Liškavos parapijoje, netoli Druskininkų. Ten jai teko ilgas ir ramus gyvenimas tame pačiame „bakse“, svirno kampe. Numelioravus, nukolektyvizavus vienkiamį, sagė „persikėlė“ į Druskininkus. Kai sirgdama nepagydoma liga, Mama šią sagę padovanojo man, kartu papasakodama ir sagės migracijos istoriją, ji įžengė į mano biografiją, tapo mano tyrimų apie lietuviškąją diasporą Amerikoje svarbia dalimi. Šios sagės judėjimas New Yorkas-Bostonas-New Yorkas-Ricieliai-Druskininkai yra svarbi daikto teorijos kūrėjų minimo dialogo tarp žmogaus ir daikto dalis (beje, šiai mano minimai daikto teorijai daug dėmesio skiria Vytauto Didžiojo universiteto profesorė Milda Danytė). Vaikystėje, kai slapčia ištraukusi sagę iš medinės dėžutės, ją segdavau į lėlių plaukus, nenumaniau, kad ji nuves mane iki Bostono, New Yorko, Čikagos jau nebe asmeniniais, o moksliniais interesais. Šios sagės „biografija“ glaudžiai susijusi su mano šeimos moteriškąja linija: modernioji prosenelė, iš „Amerikės“ į Dzūkijos vienkiamį parsivežusi ne tik sagę, bet ir išskirtinį juodą arbatos stalėlį su dviem elegantiškais krėslais, dainingoji močiutė, kruopščiai rinkusi, rūšiavusi visus *amerikoniškus kremplenus* ir skareles, mašliai glosčiusi blunkančias „Amerikės“ nuotraukas... Mūsų giminės moterų kelias iš mažo Dzūkijos kaimelio į Amerikos didmiestį ir kelias atgal, kelias namo, beveik kaip Danutės Kalinauskaitės novelėje. Ir visas gyvenimas, visa mūsų istorija tarp šių taškų: noras užsidirbti, išsimokslinti, sužinoti, pamatyti, pajauti; nuvertėję (devaluoti) pinigai karo pradžioje, slepiamas kelias į netoliese esantį partizanų bunkerį, sunaikintas gimtasis vienkiamis... Tai ir mano analizuojamų moterų kūrėjų gyvenimai, ir jų migracijos, išeivystės, (ne)sugrįžimo istorijos.

Prisiminkime jūsų stažuotes Jungtinėse Amerikos Valstijose, Čikagoje. Kokius išspaudus paliko ir palieka bendravimas su legendiniais lietuvių literatūros mokslininkais Rimvydu Šilbajoriu, Broniumi Vaškeliu, Violeta Kelertiene ir kitais?

Jungtinėse Amerikos Valstijose stažavausi ne vienerius metus. Tačiau visos stažuotės susijusios archyvais. Deja, nei Rimvydo Šilbajorio, nei Broniaus Vaškelio asmeniškai neteko pažinti. O profesorė Violeta Kelertienė įeitį į mane formavusių svarbiausių žmonių, mano Mokytojų ratą. Pasitikiu jos nuomo-

Apsilankymas Putname, ALKA.

Dalės Lukienės nuotr.

ne, labai svarbūs jos pastebėjimai, komentarai. Visada nekantriai laikiu mudviejų susitikimo, kai diskutuojame ir apie kultūrą, ir apie literatūrą, ir apie besikeičiančią Ameriką. Pirmoji mano išvyka į JAV buvo 2009 metais. Pagrindinė mokslinių stažuotčių erdvė – Lituaniistikos tyrimo centro Pasaulio lietuvių archyve Čikagoje, JAV (*P. S. Dabar šis archyvas jau perkeltas į Lemontą*). Mano moksliniai tyrinėjimai skleidžiasi dviem kryptimis: viena, kaip jau minėjau, išeivijos moterų kūryba (tam buvo skirta ir mano disertacija, ir tuoj pasirodysianti monografija „Savi balsai“); kita kryptis – Lietuvių rašytojų draugijos (LRD) veikla Amerikoje nuo 1950 metų. Pastarajam tyrimui reikalinga medžiaga yra tik lietuvių archyvuose Amerikoje. Dėl šios priežasties stažavau ne tik Čikagoje, vykau ir į Putname, Connecticuto valstijoje esantį Lietuvių kultūros archyvą ALKA, kur yra saugomi Jono Aisčio, Fausto Kiršos, Stasio Santvaro (buvusio LRD pirmininku), Onos Labanauskaitės, Nelės Mazalaitės, Karolės Pažeraitės, Antano Tulio, Narūnės Paukštienės ir kitų išeivijos rašytojų, visuomenininkų asmeniniai archyvai, taip pat mano tyrimui svarbių organizacijų (pavyzdžiui, Amerikos Lietuvių Rymo Katalikų Moterų Sąjungos, Ateitininkų, JAV lietuvių bendruomenės ir kt.) fondai. Teko lankytis ir Ilinojaus universitete Čikagoje, kur katedrai vadovauja profesorius Giedrius Subačius. Nepaleidžia manęs Amerika. Norisi užbaigti pradėtus darbus, imtis naujų. Vidinis išpareigojimas padaryti tai ką, ką privalai padaryti. Nes galbūt be tavęs niekas to ir nepadarys... Pernai buvo Lietuvių rašytojų draugijos Amerikoje veiklos 70-metis. Kitais metais minėsime Lietuvių rašytojų draugijos įkūrimo 100-metį (buvo įkurta 1922 m. Kaune). Tad laukia nauji darbai, nauji projektai, apie kuriuos jau kalbėjome ir su dabartiniu LRD Amerikoje pirminku kun. Valdu Aušra.

Kokias patirtis, grįžus iš užsienio, labiausiai rūpėjo pritaikyti Lietuvos akademiname ir intelektualiniame gyvenime?

Lituaniistikos tyrimo ir studijų centre Čikagoje. Sėdi (iš k.): svečiai iš Lietuvos – Stasys Ignatavičius, dr. Dalia Kuiziniene, dr. Žydrone Klevinskienė ir dailininkė Magdalena Birutė Stankūnienė. Stovi: Kristina Lapienyte ir Loreta Timukienė. LTC archyvo nuotr.

Pirmiausia, stengiuosi studentus supažindinti su lietuvių migracijos istorija, pristatyti Jungtinėje Amerikos Valstijose esančius mūsų išeivijos archyvus ir ten saugomą unikalią medžiagą. Ne vienierius metus buvo skaitytas pasirenkamasis kursas „Lietuvių kultūros ženklai JAV“. Šį semestrą, kartu su profesore Dalia Kuiziniene, skaitau „Diasporų literatūros“ kursą Vytauto Didžiojo universiteto Humanitarinių mokslų fakulteto magistrantams. Kitas svarbus, visada rūpėjęs dalykas, – pagal galimybes pakviesti paskaitų ciklams išeivijos mokslininkus, rašytojus, surengti susitikimus su lietuvių išeivijos visuomenininkais, kultūrininkais. Studentams lituanistams paskaitas skaitė profesorė Violeta Kertienė (apie Ričardą Gavelį ir postkolonializmą), rašytojas Antanas Šileika. Apie savo įvairiapusę veiklą studentams yra pasakojęs Petronėlės Orintaitės sūnus Donatas Januta. Būtent šis išeivijoje gyvenantis teisininkas, mecenatas 2018 metais Valdo rūmams padovanojo Londono aukcione Sotheby's įsigytą Lietuvos didžiojo kunigaikščio Jono Kazimiero Vazos portretą, o 2019 metais – tame pačiame aukcione įsigytą XVII amžiuje Vilniuje sukurtą stalinį laikrodį. Studentams kalbu apie tą *karklo diegą – lietuvių pasaulį* (profesoriaus Egidijaus Aleksandravičius metafora). O moksliniuose tyrimuose labai naudingos naujos metodologinės atramos, nauji teoriniai veikalai, surasti stažuotčių metu, pavyzdžiui, monografijos studijos apie airių migracijos istoriją ir airių diasporą Amerikoje. Tokie darbai labai naudingi intelektualinės minties plėtrai, komparatyvistinis žvilgsnis padeda surasti naujų aspektų lietuviškosios diasporos JAV tyrinėjimuose.

universitete. Kaip charakterizuotumėte mokslininkų interesų išeivijos literatūra kaitą?

Vis didėjančio mokslininkų dėmesio sulaukia už Lietuvos ribų ne lietuvių kalba kuriami lietuvių kilmės autorių grožiniai ir negrožiniai tekstai. Būtent šis interesas ir paskatino 2019 metais Vilniuje surengti Pasaulio lietuvių rašytojų suvažiavimą. Suvažiavimo metu buvo pristatyta pasaulio lietuvių rašytojų kūrybos antologija „Egzodika“ (Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2019). Šio pirmojo po Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo suvažiavimo organizatoriai – Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, Lietuvos rašytojų sąjunga ir Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas. Didžiulio susidomėjimo sulaukęs renginys turi tęsinį – jau patvirtinta II Pasaulio lietuvių rašytojų suvažiavimo Vilniuje data – 2022 m. birželio 28–30 d. Bus parengta ir išleista suvažiavime dalyvausiančių rašytojų kūrybos rinktinė „Egzodika II“.

Kas, jūsų nuomone, šiandien sieja ir skiria lietuvius Lietuvoje ir Jungtinėje Amerikos Valstijose? Regis, globalizacija įvykusi, komunikacija vis mažiau komplikuoja, bet ar nesame pradę to ypatingo ryšio su kitais žmonėmis, kurie mums rūpi ne dėl reikalų ar naudos, o dėl sielų giminytės?

Pandeminiai metai apskritai daug ką pakeitė. Dabar į Jungtines Amerikos Valstijas atvykti be rimtos priežasties labai sudėtinga. Lietuva priklauso Šengeno erdvei, o iš Šengeno šalių į Šiaurės Ameriką draudžiama atvykti. Į šalį įleidžiami tik JAV gyventojai, diplomatai ir tarptautinių organizacijų darbuotojai bei artimi jų šeimos nariai. Tad globalus pasaulis nebėra toks atviras, kaip mes buvome įpratę. Komunikacija, deja, tampa labiau komplikota. Ryšį su kitais žmonėmis išlaikome, tik jau kitais būdais. Ir sielų giminytė lieka. Tik jos raiškos formos keičiasi. Neišvengiamai tai trikdo ir mokslininkų darbą, ypač, kai reikalingi archyviniai fondai. Bet tada dar labiau brangini tuos žmones, kuriuos pažinai/pažįsti už Atlanto, esi dar labiau dėkinga visiems, kurie tave lydi šiame akademiname kelyje.

Ačiū už atsakymus.

REMKIME DRAUGO FONDA

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį. Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins „Draugo“ laikraščio gyvavimą daugelį metų!

www.draugofondas.org

2021-ieji metai paskelbti ARCHYVŲ METAIS

Kviečiame į ARCHYVŲ SEMINARĄ

Išsaugokime savo Tautos paveldą ten, kur jis yra sukurtas!

2021 m. spalio 23–24 dienomis

Lietuvių dailės muziejuje SIELA

14911 127th Street, Lemont, IL 60439

Pradžia – 10 val. ryte

Seminarą rengia JAV LB Krašto valdyba ir Lituaniistikos tyrimo centras (LTC).

Seminarą remia Lietuvių Fondas.

Kviečiame visas organizacijas, archyvus, muziejus, bibliotekas, knygų saugyklas, knygynus, galerijas ir privačius asmenis, esančius išeivijoje ar Lietuvoje, turinčius ar renkančius dokumentinę medžiagą, dalyvauti seminare ir pasidalinti savo idėjomis, patirtimi ir pasiūlymais, išsaugojant mūsų tautos paveldą.

Norintieji dalyvauti prašome pranešti:

JAV LB Krašto valdybos vicepirmininkei **Reginai Butkus**

butkusregina10@gmail.com, tel. 773-899-1065

arba

LTC valdybos pirmininkei **Kristinai Lapienytei**

lapienyte@hotmail.com, tel. 773-434-4545

Dirbate Lietuvių literatūros ir tautosakos institute ir Vytauto Didžiojo

CHIRURGAJ

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

AUSŲ, NOSIES, GERKLĖS LIGOS

Darius Bliznikas MD SC
Ear, Nose and Throat • Allergy

7110 West 127th st. Ste 210 708-586-2212
Palos Heights IL 60463 www.palosenet.com

STUBURO IR SKAUSMO LIGOS

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS-PRUNSKIS, MD
ir partneriai Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių,
sužeidimų darbotvietėje bei kitų vietų
skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.
Elmhurst: 630-748-3300
Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Barrington: 847-852-2000
Libertyville: 847-984-2500
www.illinoispain.com

WWW.DRAUGAS.ORG**AKIŲ LIGOS**

ARAS ŽLIOBA, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

LINAS SIDRYS, MD
AKIŲ LIGOS–CHIRURGIJA–AKINIAI
2701 W 69 th St., Chicago, IL
5706 W 111th St., Chicago Ridge, IL
Tel. 708-636-6622

DR. ELIGIJUS LELIS
Akių ligos ir chirurgija
1192 Walter St, Lemont, IL 60439
963 N. 129th Infantry Dr. #110
Joliet, IL 60435
Tel. 815-723-1854

VETERINARAI

Dr. Gabriellė Rutkauskaitė,
veterinarė, kalba lietuviškai
Glen Ellyn
Animal Hospital,
21 S. Park Blvd.,
Glen Ellyn, Illinois.
Telef 630-469-7400.

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. SIMONA ŽILIŪTĖ
Dantų gydytoja

perėmė dr. Petreikytės kabinetą.
Laukiami ir seni, ir nauji pacientai.
9055 S. Roberts Road,
Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-4055
Valandos susitarus

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

DR. LINA POŠKUS
Dantų gydytoja
11739 Southwest Hwy,
Palos Hts, IL 60463
9201 Broadway Ave., Brookfield
Tel. 708-387-2020

DR. GAILĖ V. ČERNIAUSKAS
DANTŲ GYDYTOJA
Amerikos „TOP DENTIST“ 2009 M.
318 W. Touhy Avenue
Park Ridge, IL 60068
Tel. 847-692-2303
www.parkridgesmiles.com

PILNA DANTŲ PRIEŽIŪRA:

- implantai
- tiltai, karūnos, protezai
- vaikų dantų gydymas
- šaknies kanalų valymas
- chirurgija
- parodontozės specialistas kabinete
- kosmetinės procedūros — „veneers“, balinimas • TMJ/TMD gydymas

DR. DALIA JODWALIS
Dantų gydytoja
15543 W. 127th St.
Suite 101, Lemont, IL
Tel. 630-243-1010
Valandos susitarus

DR. DAIVA BIDVA
Dantų gydytoja
950 York rd. #110
Hinsdale, IL 60521
Tel. 708-485-2828

www.draugas.org
773-585-9500

KEPYKLA IR DELIKATESAI
6216 W. Archer Ave., Chicago, IL 60638
Tel. 773-581-8500

- Lietuviška duona ir raguoliai
- Vestuviniai ir įvairūs tortai
- Siunčiame mūsų produktus UPS
- Atidaryta 7 dienas per savaitę
- Aplankykite mūsų svetainę – www.racinebakery.com

REAL ESTATE

FIRST RATE
REAL ESTATE

Chicago and
surrounding areas

Bus: 773-767-2400
Cell: 312-805-4851
Fax: 773-767-9886

E-mail: ausra.padalino@gmail.com

Aušra Kriščiūnaitė Padalino
Sponsoring Broker/savininkė

Kalbame lietuviškai, ispaniškai, angliškai

Patirtis – daugiau nei
35-eri metai

PERKA

BRANGIAI PERKU
GINTARO DIRBINIUS
IR GINTARO GRYNUOLIUS.
tel. 708-603-5494

„DRAUGO“

prenumeratoriai
gali skaityti

„Draugą“ internete be
jokio papildomo mokesčio.

Pageidaujantys turėtų
parašyti apie tai
administracijai:

administracija@draugas.org

ir gauti „log in“ bei
slaptažodį.

www.draugas.org**SKELBIMAI****773-585-9500****www.draugas.org**

LOT **Lufthansa** **SAS** **FINNAIR** **KLM**

doleris.com

tickets@doleris.com

1-800-514-9989

PIGIAUSI AVIA-BILIETAI Į LIETUVĄ IR EUROPA

„Draugo“ prenumeratoriai gali skaityti „Draugą“
internetu be jokio papildomo mokesčio.

Pageidaujantys turėtų parašyti
apie tai administracijai:

administracija@draugas.org

ir gauti „log in“ bei slaptažodį.

MUTUAL
FEDERAL **BANK**

Namams paskolos, apdraustos sąskaitos

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
773-847-7747 * www.mutualfederalbank.com

Patarnaujam Čikagos ir apylinkių lietuviams daugiau kaip 100 metų.

Member
FDIC

Moteris ieško darbo
pagyvenusių žmonių
priežiūros srityje.
Patirtis. Profesionalumas.
Tel.: 312-459-8650

SKELBIMAI**773-585-9500****www.draugas.org**

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI Į VISĄ EUROPOS SĄJUNGĄ

+ Ukraina, Baltarusija, Moldova, Rusija

Greičiausi pristatymo terminai

Kiekviena dėžė nemokamai apdrausta \$100

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkaustymą

Siuntinių paėmimas iš namų

Asmeninės siuntos
708-907-3000

Sekite savo siuntas:
AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Rūta
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Eurus Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Biomed
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Royal Petal
188 E. Wend St. Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Romanian American Network
6201 W. Howard St. 83 Niles, IL 60714
Tel: 847-897-6710

Granitex
704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126
Tel: 630-888-1838

Harvest Fresh
(Vit. Booth) 100 E. Rand Rd. Arlington Hgts, IL 60004
Tel: 224-625-0331

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Galos Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Kunigalkščių Užėiga
6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalyra
338 S. Rohlwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

Ina Stankevičienė
Adresas: 2711 W. 71st Street Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-5999

Sudoku Nr. 171

Į tuščius langelius surašykite skaičius nuo 1 iki 9 taip, kad vienodi skaičiai nesikartotų nei eilutėse, nei stulpeliuose, nei 3x3 kvadratuose.

Sudoku atsakymas – trijų skaitmenų pažymėtuose langeliuose suma.

6	8				7	3		
		9	6			5		8
	5	1		9	8		2	
	★		2	1			8	
		2				6	★	
	7			8	6			
	6		1	5		8	4	
1		8	★		4	2		
		3	8				1	9

□ + □ + □ = □

PUIKI DOVANA

„Draugo“ pirkinių maišelis – puiki dovana sau, draugui ar šeimos nariui artėjančių Kalėdų proga.

Už **10 dol.** jį įsigysite užsukę į „Draugo“ redakciją
Arba siųskite čekį: **DRAUGAS**
4545 W. 63rd. Str., Chicago, IL 60629
Siuntimas į kitą valstiją – **2 dol.**, Illinois – **3 dol.**

Taip pat galite įsigyti lipduką „Draugaukime“.
Jo kaina – **2 dol.**, siuntimas – **50 cent.**

5			2		1			8
6	2			3		★	9	
	3					5		2
8	5	3	1					6
			3		8			
4		★			9	8	2	3
1		9					3	
	8			9	★		7	1
3			4		6			9

□ + □ + □ = □

Norintiems skelbtis
Pasiteirauti tel. **773-585-9500**
skelbimai@draugas.org

Pasidalinkite nuomone
facebook.
www.facebook.com/draugolaikrastis

SUBSCRIBE
Receive **BOTH!**
ONE YEAR DRAUGAS NEWS
12 ISSUES

LITHUANIAN HERITAGE
6 ISSUES

\$45 mailed
\$30 internet only

DRAUGAS NEWS

LITHUANIAN WORLD WIDE NEWS IN ENGLISH

My Paper – My Friend
My link to LITHUANIA!

www.draugas.org/news

LITHUANIAN HERITAGE
MAGAZINE IN ENGLISH

A supplement mailed separately

Kitokių minčių spiečiai

Meškis Hugo
apžvalgininkas Lietuvos,
Žemės rutulio ir Visatos

LYGIADIENIS. Diena apkabina naktį saulėtomis rankomis, priglaudžia, balčiausiomis. Naktis atsiska, žvaigždėtos skepetos sugeria, ką priverkė dvi sesės - akys - nuo išauštančio ryto iki ištekančio vakaro. Vakaras atsuka nugara, o trauka atsiremti į mylimą petį tokia, kaip rudens pasima-

ypas. Pasimatymas, kuris esti svarbiausias metų laikas, kai raudoni lapai kvepia geltonai, o geltoni – raudonai. Pasimatymas su gyvenimu. Kuris irgi kiekvieną rugsėjį pavargsta ir lėtais lėtais žingsniais išeina. Lygiadienis. Dienos tiek pat, kiek ir nakties. Tamsumos vis labiau supa, supa, užsupa. Migloto dangaus patalai tykiai krenta prie Merkio, suvysto didelį, mažą, murksantį prie židinio su svajonėmis ir su tuo, kas apčiuopiama. Tikrai! Krosnis traška, spragsi, triokši, pokši, ūžia. Kaminas dūmoja. Beržo malka degutą lydo. Pušis šakota varvina sakus čia pat pragaruos. Oras toks sumišęs, net pamišęs, Nemato, mes laikome rankoje voratinklį, drebantį nuo naktinės rasos, tokios sunkios, kaip viskas, kas gali nutikti gyvenime ir būtinai nutinka. Lygiadienis lygiai teisingas kaip naktiniai, taip dieniai. Kad tokie ir mes būtume.

tymas. Pasimatymas, kuris esti svarbiausias metų laikas, kai raudoni lapai kvepia geltonai, o geltoni – raudonai. Pasimatymas su gyvenimu. Kuris irgi kiekvieną rugsėjį pavargsta ir lėtais lėtais žingsniais išeina. Lygiadienis. Dienos tiek pat, kiek ir nakties. Tamsumos vis labiau supa, supa, užsupa. Migloto dangaus patalai tykiai krenta prie Merkio, suvysto didelį, mažą, murksantį prie židinio su svajonėmis ir su tuo, kas apčiuopiama. Tikrai! Krosnis traška, spragsi, triokši, pokši, ūžia. Kaminas dūmoja. Beržo malka degutą lydo. Pušis šakota varvina sakus čia pat pragaruos. Oras toks sumišęs, net pamišęs, Nemato, mes laikome rankoje voratinklį, drebantį nuo naktinės rasos, tokios sunkios, kaip viskas, kas gali nutikti gyvenime ir būtinai nutinka. Lygiadienis lygiai teisingas kaip naktiniai, taip dieniai. Kad tokie ir mes būtume.

SKURDAS. Gyveno kartą senas senas senučiukas. Labai panašus į buvusį technikumą dėstytoją. Iki baltumo nuskalbtu, kažkada ryškia mėlyna spalva švietusiu lietpalčiu, deficito laikus menančiu šaliku, trumpokomis, bet lygintomis, kantuotomis kelnėmis, nublizgintais juodais pusbačiais. Iš po skrybėliuko išlindęs baltutėlis kuokštas, veidas gal kiek išblyškęs, gal šiaip šviesesnis nei kitų, nes senučiukas

kaip ir kasryt nusiskutęs. Išvogotas raukšlį ir raukšlelių, aplink akis daugiau, jos išsiduoda, kad anksčiau šviesdavo šypsena. Dabar akys prigesusios, mato tuos tolius, kurių kiti dar nemato. Kiek jam metų? Ir pats nebesuskaičiuoja. Niekas neklausia, ką jis veikia rytais, dienomis, vakarais, naktimis. Neįdomu. Niekas nepasigenda, net tetulė „Sodra“, nes mokesčių jai seneliukas seniai seniai nebemoka. Pasimirtų, gal dar apsidžiaugtų, vis viena burna mažiau prie jos stalo. Senasis žmogus kasdien po dirbančių žmonių pietų pertraukos pėdina į buvusio technikumą valgyklą. Perka vienokios sriubos pusę lėkštės ir pusę kitokios. Virėja, paėmusi jo smulkų pinigą, priduria: imkite duonos, imkite, pas mus ji nemokamai. Bent čia jis nesvetimas... Mes sutikome tą senučiuką ne tik šiandien, kai taip madinga kovoti su skurdu.

SAVAITGALIS. Šeštadienis pati geriausia diena. Visi namai bunda taip lėtai, kad užu lango spėja net išaušti. Tokį rytą ir žadintuvą reikia žadinti. Iš kiekvieno kampe girdėti po tingų žiovilį. Kas kelsis pirmas? Pirmoji atsikelia kava. Užsikaičia virdučiuką, iš spintelės guolio ištraukia puodeliukus, paskui lenda į stalčių, mieguistai viena ranka graibosi šaukštelį. Čiumpa už kojų du viršiausiai gulinius. Jie maišys. Virdučiukas jau audžia garo juostą, pupt pupt, sveikinasi kilnodamas dangteliuką. Po minutės namai skęsta kavos kvapuos. Taip traukia iš guolio, sunku atsispirti. Atsispiria tik didžiausi miegaliai. Tik kur jų rasti? Užstalėje namiškiai jau sriūbčioja, labinasi puodeliai dugnais su stalu. Radijas kažką dainuoja, ryškiai ne į temą. Bet tuoj pradeda laikrodžius mušti arčiausiai pasitaikiusią ryto valandą, radijušas pasipurto ir ima pasakoti žinias. Kažkas išskrido į kosmosą. O kažkas liko Žemėje. Visi negali būti kosmonautai, kažkam reikia gi ir bulves skusti. Visi darbai geri.

MAŽYBĖS. Palangoje yra vienintelis Lietuvoje šunų muziejus. Įsikūręs menininko Vytauto Kuso ir jo žmonos Vidos namuose. Įdomu, ar ten tarp eksponatų ir šuns blusa yra. Jei jau taip, manome vieninteliam Vytautui ją pavyktų ir pakaustyti. Šįsyk atėjo metas papasakoti apie menininko darbus. Ką tik išleido mažiausią Lietuvos knygą - 8 x 7 milimetrų dydžio ir 2,5 milimetrų storio (60 puslapių) savo 34

eilėraščių knygą „Būsenos“! Ankstesnis Vytauto mažiausios Lietuvos knygų rekordas registruotas 2011-aisiais, kai parašė ir išleido 56 puslapių 9 x 8 milimetrų dydžio bei 3 mm storio poezijos knygą „Pojūtis“. V.Kusas yra padaręs mažiausią smuiką (40,57 milimetrų ilgio), mažiausią gitarą (65,25 milimetrų ilgio), mažiausią stalą (8,98 milimetrų aukščio), mažiausią taburetę (6,23 milimetrų aukščio) ir kt. mažų mažų dalykėlių. Gal net mažiausią šuns būdelę. Lietuva apskritai pasaulyje garsėja, kaip miniatiūrinių daiktų kūrėja. Prieš ketvertą metų Vilniaus Gedimino technikos universiteto „LinkMenų fabrikas“ ir partneriai sukūrė mažiausią pasaulyje prakartėlę, kuri registruota Gineso pasaulio rekordų knygoje. 300 mikrometrų (0,3 milimetras) dydžio kompozicija yra sostinės Katedros aikštėje kasmet statomos prakartėlės kopija. Visos figūros sumažintos 10 tūkst. kartų. Truputį per mažos. Čia jau reikia mikroskopo. Pasidėsi ant stalo, nusičiaudėsi, ir pakliūsi į Gineso rekordų knygą, kaip nupūtęs mažiausią pasaulio prakartėlę.

ŠILUMA. Vienas mūsų pažįstamas, vardu Sraiggaudas, yra nepataisomas skaičiuoklis beigi bambeklis. Suskaičiavo, kad Lietuvoje pradedamo šildymo sezono siurprizas – brangesnė šiluma. Kai kur ji pabrangs ketvirčiu, kai kur trečdaliu, o vietomis net iki dvie-

jų trečdaliu. Ir bamba, bamba, bamba, nepaliaujamai bamba, it koks unambamberis. Apmaudoka vienok, nieko nesupranta apie šilumą. Brangi šiluma gerokai geriau kaitina. O ką ten pigi!!! Kokia tai šiluma!!! Lauke apskritai ji nemokama. Va, šiandien vienoje gatvėje buvo +6. Žmonės skundėsi, kad per

šalta šiluma. Kėblino į kaimyninę gatvę pasišildyti, kur buvo nepalyginti šilčiau. +7. Bet. Sraiggaudas nebūtų Sraiggaudas, jei neatmestų to šilto fakto. Atmetė bei toliau bamba. Pasak jo arba, kitaip tariant, jo teigimu, nebūtų nuostabu, jei piliečiai rengtų naujus maršus, kad būtų leista butuose nupjauti radiatorius, parduoti juos metalo laužo (kuris pasaulyje irgi pasiekė kosminius skaičius) supirktuvėse, išigyti krosneles, židinius ant ketaus kojelių, dūmtraukio vamzdžius iškišti pro orlaides ir kūrėntis dykai. Kankorėžiais. Viskas brangsta, o kankorėžiai ir spygliai ištisus metus nemokami. Rink, kiek širdis geidžia.

GIMTADIENIS. Spalio 27-ąją nepamainomo žmogaus draugo „Google“ 23-iasis gimtadienis. Suaugo. Bet ir anksčiau buvo protingas ne pagal metus. Ko paklausi, viską sužinosi. Kaip gydytis nuo esamų, nesamų ir dar neatrastų ligų. Koks vanduo sveikas, koks netinkamas. Kaip virti košę, kaip kepti kotletą. Kaip mokyti šunį. Kompiuteris parašo „Pas mane!“ šuva šoka į lovą pas šeimininką. Parašo „Ne!“ šuva nieko blogo nedaro. Patarimais mielai dalinasi garsūs, bet niekam nežinomi mokytojai. Baigė „Google“ kursus. Gaila, ši miela paieškų sistema neatsako į klausimą „Kaip šunį išmokyti skaityti?“ Tada apskritai nereikėtų šunims žmonių. Na, nebent, kad sutvarkytų kambarius, parneštų skanėstų. Tinkamai išauklėtas šuo jau pats šaldytuvą moka atsidayti.

Užrašė **Alfредas Zdramys**

„Draugo“ prenumeratoriai gali skaityti „Draugą“
internete be jokio papildomo mokesčio.

Pageidaujantys turėtų parašyti
apie tai administracijai:
administracija@draugas.org
ir gauti „log in“ bei slaptažodį.

Skaitykite „Draugą“ internete!

Dailininkas jubiliejų pažymėjo parodomis

Atkelta iš 7 psl.

Nepaisant ištemptos dienos, jis rado laiko susitikti su jaunaisiais Marijampolės meno mokyklos moksleiviais, kuriems papasakojo apie savo vaikystės ir jaunystės metus, parodė įdomių fotografijų iš tų laikų. Kalbėjo ir apie pirmuosius sukurtus meno darbus, pasirinkimą tarp medicinos ir meno, pabrėžė, kokią įtaką jam ir jo kūrybai padarė rašytojai Franz Kafka, Fiodor Dostoevsky ir Samuel Beckett. Jis papasakojo ir apie savo naują projektą prie Varnupių piliakalnio, pakvietė jaunuosius menininkus savanoriauti ir prisidėti prie šio projekto, kurio plačiajai visuomenei buvo pristatytas rugsėjo 22-ąją, per rudens lygiadienį.

Paminėjo savo 70-ąjį gimtadienį

Išpūdingas renginys per menininko jubiliejinį gimtadienį vyko Marijampolės kultūros centre. Čia buvo atidaryta menininko darbų paroda „Sibiro sielos“, surengtas performansas „Protėvių takais“, pristatyta meninė instaliacija „Protėviams atminti“. A. Plioplys gausiai susirinkusiems svečiams papasakojo, kaip gimė „Sibiro sielų“ idėja, o instaliacijai buvo panaudoti akmenys, atvežti iš menininkui brangių vietų – Virbalio, Pilviškių, Kybartų, Paežerių. A. Pliopliui padovanota jo paties darbus primenantį šviesų skulptūrą rugsėjo 19-ąją buvo atvežta į Pilviškių Švč. Trejybės

bažnyčia, čia vyko iškilmingos šv. Mišios, po to surengtas susitikimas su vienos bendruomene.

Po oficialios dalies svečiai buvo pakviesti į pobūvį, kuriame buvo pasidailinta įvairiais prisiminimais, pakelta taurė vyno į jubilato sveikatą, puikią nuotaiką kūrė akordeonistų duetas, o svečias, nors neseniai iškentęs nelengvą operaciją, dar sušoko ir ne vieną šokį.

Daug darbo rengiant šią menininko viešnagę Lietuvoje įdėjo Marijampolės kultūros centro parodų organizatorė Onutė Surdokienė, parengusi projektą „Pasaulio sūduviečiai“ ir iš Lietuvos kultūros tarybos gavusi jam finansavimą. Ji visur lydėjo menininką, rūpinosi jo buitimi, padėjo įveikti visas kliūtis. Nors A. Pliopli daugybė renginių, susitikimų gerokai nuvargino, jis jautėsi žvaliai ir bėdų patyrė tik dėl tomis dienomis Lietuvoje išgaliojusio Galimybės paso – pats būdamas pasiskiepijęs JAV nuo koronaviruso net tris kartus, tokio dokumento jis neturėjo ir nebuvo įleistas į kai kurias parduotuves bei maitinimo įstaigas.

Baigdamas savo išpūdingą viešnagę Lietuvoje menininkas sakė, kad visi planuoti renginiai jam pavyko, pasivaikščiavimas protėvių takais buvo ištis išpūdingas. Jis išsitikinęs, kad jei neatsitiks kažkas netikėto, dar ne kartą grįš į savo tėvų žemę, domėsis, kaip sekasi „Atminties raštų“ kūrimo darbai, o čia jo lauks didelis būrys bičiulių, jo kūrybos gerbėjų ir vertintojų.

Virbalyje vykusį renginį menininkas pavadino pačiu įsimintiniausiu.

10% BONUS - 7.3% AVG GAIN

Uncapped Accumulation – NO FEES
Global Coverage – Lifetime Income

safeIRAsolutions.com

No risk consultation by
phone - in office - or home.

IT'S RETIREMENT ELEVATED - Rob Pastore - 219-712-0488

Withdrawal charges, bonus recovery & market value adjustment may apply to withdrawals made during the withdrawal charge period. This is a product of the insurance industry and not guaranteed by any bank, nor insured by FDIC or NCUA/NCUSIF. Not a deposit. Not insured by a federal government agency. Restrictions apply. May only be offered by a licensed insurance agent.

A † A JONAS STANKŪNAS

Mirė š. m. birželio 29 d., sulaukęs 93 metų.

Gimė 1928 m. gegužės 4 d. Lietuvoje. Gyveno Palm Beach Gardens, FL.

Nuliūdę liko: mylinti žmona Gražina, su kuria laimingai išgyveno beveik 70 metų; duktė Gina Pugliese su vyru Paul; sūnūs Jonas su žmona Paula ir Julius; anūakai Jonas Stankūnas ir Chelsea Seebauer; proanūkės Gina ir Valentina.

Jonas Stankūnas savo gyvenime įveikė daug neįsivaizduojamai sunkių kliūčių. Jam buvo svarbi kiekviena gyvenimo akimir-

ka, ir jis karštai mylėjo savo artimuosius. Jis buvo ir kareivis, ir talentingas boksininkas, mokėjo penkias kalbas, kurių nepamiršo iki gyvenimo pabaigos, buvo sėkmingas verslininkas, domėjosi muzika, kulinarija ir mados pasaulio naujienomis. Už viską labiausiai jis mylėjo savo šeimą. Jonas buvo kuklus, mylintis, įkvepiantis ir tuo pačiu tvirtas, nepalaužiamas charakterio žmogus.

Jo mirtis palieka didžiulę tuštumą, bet jo charakterio savybės ir jo meilė išliks daugelio mintyse ir širdyse. Nors jau pasibaigė gražus jo žemiškas gyvenimas, prie dangaus vartų jis, be abejo, bus sutiktas garbingai.

Jonas labai mėgo skaityti „Draugą“, nes šis laikraštis jam buvo ryšys su lietuvių kultūra, tautiečiais ir ta šalimi, kurią jis taip mylėjo.

Jo atminimui galima aukoti „Draugui“, kad ir kiti toliau galėtų skaityti ir džiaugtis šiuo laikraščiu.

A. a. Jono paskutiniai žodžiai buvo „likite sveiki“ ir „likite stiprūs“.

Liūdinti šeima

Žymenį

„Geriausios laidojimo paslaugos“
Southtown suteikė

Palos-Gaidas
FUNERAL HOME

11028 S. Southwest Hwy. Palos Hills, Illinois
(708) 974-4410 www.palosgaidasfh.com

PETKUS & SON

FUNERAL DIRECTORS

SUMMIT, 7300 W. ARCHER AVE.

CICERO, 5940 W. 35 ST.

LEMONT, 12401 S. ARCHER AVE. (& DERBY RD.)

NATIONWIDE TOLL FREE (nemokamas)

Tel. 1-800-994-7600

www.petkusfuneralhomes.com

SKELBIMAI
www.draugas.org
773-585-9500

Rugsėjo 26 d. tradicinės kiekvieno mėnesio paskutinio sekmadienio šv. Mišios Jaunimo centro Jėzuitų koplyčioje neįvyks. Apie laiką, kada bus atnaujintos sekmadienių šv. Mišios, bus pranešta vėliau.

**Vydūno jaunimo fondo
VARDINIŲ
STIPENDIJŲ
ĮTEIKIMAS**

**ir PIANISTĖS
RAIMONDOS
APEIKYTĖS
PAGERBIMAS**

**2021 m. spalio 3 d.,
12:30 v.p.p.,**
Lietuvių Dailės muziejuje, galerijoje „Siela“ Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, IL

- Akademinė dalis
- Meninė programa
- Vaišės

Vytas Vaitkus, gyvenantis **Lemont, IL**, tapo „Draugo“ **garbės prenumeratoriumi**. Nuoširdžiai dėkojame, kad skaitote mūsų laikraštį ir sveikiname tapus garbės prenumeratoriumi.

Priimame 2021 m. LF stipendijų paraiškas

Išsamesnę informaciją apie Lietuvių Fondo stipendijų skyrimo pirmumą, apribojimus, svarstymo ir patvirtinimo eigą, reikalingus dokumentus ir elektroninę paraišką rasite LF tinklalapyje.

www.lithuanianfoundation.org

Registruotis ir pildyti elektroninę paraišką galite iki
2021 m. spalio 1 d.

1YR - 0.75 % APY*
2YR - 1.00 % APY*
*APY - ANNUAL PERCENTAGE YIELD

MOBILE BANKING | INTERNATIONAL WIRES
CREDIT/DEBIT CARDS | SAVINGS | CHECKING

310.828.7095 | info@clcu.org
www.clcu.org

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošičiais. Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

**Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS**
4536 W. 63 St., Chicago, IL 60629
(Skersai gatvę nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100 • info@midwaylegal.com
Paslaugos: Nekilnojamas turtas • Investiciniai fondai • Testamentai ir palikimai • Verslo reikalai • Bendri teisės reikalai

www.draugas.org

www.taupaboston.com (617) 269-1450
Membership open to Lithuanians in the U.S.A.
All deposits insured to \$250,000 by NCUA

GET YOUR TAUPA MASTERCARD

- 9.96% rate
- Reward points
- No expiration dates
- No annual fee
- Free balance transfer
- 0% interest for 3 months

apply online

GET YOUR AMBER CARD

Get the power to manage your money and make purchases anytime with our TAUPA AMBER debit card.

With free ATM access at all NYCE, Plus and Pulse locations and MasterCard purchasing convenience, our cards put financial control in your fingertips.

apply online

Products and Services
Savings + Checking Accounts
CD's + Loans
Credit Cards (MasterCard)
International Wires + Notary

Debit Card

- Free online banking
- Free bill pay
- Reward points
- No annual fee

EQUAL HOUSING LENDER **AMERICA'S CREDIT UNIONS** **NCUA**
Your savings federally insured to at least \$250,000 and backed by the full faith and credit of the United States Government

**PAL. JURGIO MATULAIČIO MISIJOS LEMONTE
PIRMASIS KASMETINIS**

**Gyvūnėlių
palaiminimas**

**ŠEŠTADIENĮ, SPALIO 2 D., 1:30 VAL.P.P.
PIEVUTĖJE PRIE PLC PAVĖSINĖS**

Šventojo Pranciškaus Asyžiečio, gyvūnų ir gamtosaugos globėjo, šventės proga kun. Vaidas laimins gyvūnėlius ir jų šeimininkus. Kviečiame atsivesti ar atsinešti jūsų mielus augintinius, jų nuotrauką ar mylimus pliušinius gyvūnėlius. Laukiame jūsų visų! Dalyvių lauks atminimo dovanėlė!

**Pasidalinkite nuomone
facebook**
www.facebook.com/draugolaikrastis